

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

35- 36- 37- 38- 39- 40- 41- 42

VERGADERINGENVANMAART1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AFVALSTOFFENPLAN

AIDS-PREVENTIE

BRTN

CHARTER VAN DE WERKZOEKENDE

DECREET ADMINISTRATIEF TOEZICHT

DECREET MANAGEMENTSONDERSTEUNENDE ADVIESVERSTREKKING

DOPING IN DE WIELERSPORT

EUROREGIO

NFWO

ONDERWIJSDECREET IV

OPERA VOOR VLAANDEREN

OPVOEDERS

PHILIPS-HASSELT

VERSTAATSING VAN HET VLAAMSE BEDRIJFSLEVEN

VLAAMSE VERANKERING VAN VTM

VLAANDEREN-EUROPA 2002

Inhoud

Nr. 35 Donderdag 4 maart 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1361

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1361

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1361

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1361

Verslagen

Indiening, blz. 1361

Advies

Indiening en verwijzing, blz. 1362

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1362

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 1362

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 1362

Beslissing van de Geschillenraad

Indiening en verwijzing, blz. 1362

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1362

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1362

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1363

Samenstelling van een commissie en een werkgroep

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1363

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de betrekkingen met Frans-Vlaanderen, blz. 1363

Sprekers : de heren F. Dewinter, P. Van Grembergen, F. Van den Eynde, S. De Clerck, J. Van Hautem, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van de heer F. Wymeersch tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente uitspraken van nationale ministers aangaande de rechtbrekking van de transferten in de sociale zekerheid, blz. 1370

Sprekers : de heren F. Wymeersch, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1374

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de bevoegdheidsafbakening tussen de Staat en het Vlaams Gewest, blz. 1374

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de aan het Nationaal Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek toegewezen middelen, blz. 1376

Sprekers : de heren L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenbergh, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de AIDS-preventie, blz. 1379

Sprekers : mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren W. Seeuws, E. Van Rompuy, J. Caudron, minister L. Detiège

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verstaatsing van het Vlaamse bedrijfsleven, blz. 1384

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, H. Candries, L. Barbé, P. Van Grembergen, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1391

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1391

Bijlagen

Vragen om uitleg, blz. 1393

Nr. 36 Donderdag 4 maart 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1401

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over vormingsdagen van de VZW Werklozenwerking in Sint-Niklaas, blz. 1401

Actuele vraag van de heer F. Wymeersch tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het schoonmaken van onbevaarbare waterlopen in Oost-Vlaanderen, blz. 1402

Actuele vraag van de heer M. Van Peel tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het onderzoek van OVAM naar de bodemvervuiling op de Linkeroever

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de vervuiling van de Imalsterreinen op de Linkeroever, blz. 1402

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over Vlaanderen-Europa 2002

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over Vlaanderen-Europa 2002, blz. 1404

Actuele vraag van de heer P. Hostekint tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de internaten en de semi-internaten voor jongeren met een licht mentale handicap en/of karakterstoornissen, blz. 1407

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de opvang van daklozen, blz. 1408

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over een vierde rijstrook op de E 40 tussen Everberg en Sterrebeek, blz. 1409

Motie van aanbeveling van de heren F. Cauwenberghs, H. Lauwers en L. Peeters tot besluit van de Beleidsnota Toerisme in Vlaanderen
– 168 (1992-1193) - Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1411

Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, D. Ramoudt, L. Peeters, F. De Man

Motie van aanbeveling van de heer D. Ramoudt tot besluit van de Beleidsnota Toerisme in Vlaanderen
– 168 (1992-1193) - Nr. 4

Hoofdelijke stemming, h17. 1413

Motie van aanbeveling van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de Beleidsnota Toerisme in Vlaanderen
— 168 (1992-1193) - Nr. 5
Hoofdelijke stemming, blz. 1414

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 18 februari 1993 door de heer E. Schuermans gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de BRTN en zijn werknemers naar aanleiding van het vernietigen van een beslissing van de administrateur-generaal
— 298 (1992-1993) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1416
Sprekers : de heren E. Schuermans, W. Verreycken, A. Denys, W. Seeuws

Actuele interpellatie (en bijgevoegde actuele vragen) (Regl. art. 75, 4,c)
Actuele interpellatie van de heer L. Peeters tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de dopingonderzoeken in de wielersport

Actuele vraag van de heer L. Pierco tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over dopingcontroles bij wielrenners, blz. 1417

Sprekers : de heren L. Peeters, L. Pierco, F. Cauwenberghs, J. Caudron, minister L. Detiège

Actuele interpellatie van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verspreiding van Franstalige programma's langs de kabel, blz. 1421

Sprekers : de heren L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, E. Van Vaerenbergh, V. Ancaux, minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 1427

Actuele interpellatie van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verkoop van VTM-aandelen aan buitenlandse bedrijven

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de Vlaamse verankering van VTM, blz. 1427

Sprekers : de heren H. Olaerts, H. Van Dienderen, P. Dewael, W. Seeuws, minister H. Weckx

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de voorstellen van de Interuniversitaire Commissie tot herziening van het milieurecht, blz. 1436

Sprekers : de heer H. Brouns en minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1439

Nr. 37 **Dinsdag 16 maart 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1441

Begroting
Indiening en verwijzing, blz. 1441

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1441

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1441

Verslag
Indiening, blz. 1441

Moties
Indiening, blz. 1441

Besluiten van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 1442

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1443

Aanbeveling van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Indiening en verwijzing, blz. 1443

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1443

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1443

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)
Indiening, blz. 1443

Samenstelling van een werkgroep
Wijziging onder de plaatsvervangende leden, blz. 1443

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1443

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende

— 224 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1444

Sprekers : de heer F. Dielens, mevrouw M. Aelvoet, de heren A. Denys, J. De Roo, minister L. Detiège
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1448

Voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. betreffende een financiële tegemoetkoming door het Vlaamse Gewest ten behoeve van kleine ondernemingen die een beroep doen op erkende externe consultants voor managementsondersteunende adviesverstrekking
— 215 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1449
Sprekers : de heren G. Vermassen, A. Denys, F. Dielens, E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, E. Schuermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1455

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1456

Bijlage
Vraag om uitleg, blz. 1457

Nr. 38 **Dinsdag 16 maart 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1461

Interpellaties (Regl. art. 76)
Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de slachtofferhulp, blz. 1461

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, F. De Man, M. Olivier, J. Geyssels, W. Verreycken, mevrouw T. Merckx-Van Goey, minister W. Demeester-De Meyer

Interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de gebrekkige uitvoering van het afvalstoffenplan

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de uitvoering van het afvalstoffenplan

Interpellatie van de heer M. Capoen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de gescheiden inzameling van afvalstoffen, blz. 1467

Sprekers : de heer H. Brouns, mevrouw V. Dua, de heren M. Capoen, M. Verwilghen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1479

Nr. 39 **Woensdag 17 maart 1993**

Berichten van verhindering, blz. 1481

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouw van de Marina-jachthaven aan de Belgische oostkust, blz. 1481

Sprekers : de heer M. Maertens en minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de problematiek van het Hydrografisch Laboratorium, blz. 1485

Sprekers : de heer L. Hancké en minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, en mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de rechten van het kind in de sportwereld en bepaalde toestanden in sommige sportbonden, blz. 1488

Sprekers : de heren J. Caudron, L. Peeters, A. Denys, L. Pierco, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer D. Van Mechelen en minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 1497

Interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de situatie van de personeelsleden van de Opera voor Vlaanderen, blz. 1497

Sprekers : de heer L. Dierickx en minister H. Weckx

Interpellatie van de heer M. Olivier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de niet-naleving door de Vlaamse Executieve van het verdrag tussen België en Frankrijk inzake de verbreding van de Grensleie tussen Deulemont en Menen en het niet-voorzien in de nodige kredieten tot uitvoering van de door de Vlaamse Executieve afgesloten protocollen, blz. 1501

Sprekers : de heren M. Olivier, H. Van Dienderen, minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1506

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Euroregio Brussel-Hoofdstad - Kent- Wallonië - Nord-Pas-de-Calais, blz. 1506

Sprekers : de heren F. Dewinter, G. Annemans, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1509

Nr. 40 **Donderdag 18 maart 1993**

Berichten van verhindering, blz. 1511

Mededeling van de voorzitter, blz. 1511

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het bezoek van de minister-president aan Tsjechië

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het bezoek van de minister-president aan Tsjechië

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het bezoek van de minister-president aan Tsjechië, blz. 1511

Actuele vraag van de heer G. Vermassen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het akkoord inzake het Center Parcs-project en het Fenix-project, blz. 1514

Actuele vraag van de heer J. Peeters tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de n.v. Plastiflex Europe, blz. 1515

Actuele vraag van de heer M. Capoen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de invoer van giftig slib uit Nederland, blz. 1516

Actuele vraag van de heer H. Brouns tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de vervuiling van het Maaswater, blz. 1517

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verdere uitbouw van de wegeninfrastructuur in de Antwerpse regio, blz. 1517

Actuele vraag van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de afwerking van de weg Pecq-Armentières, blz. 1519

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het onderzoek inzake een nieuwe bestuursvorm voor de stad Antwerpen, blz. 1520

Actuele vraag van de mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over overleg met de gemeentebesturen inzake de aanleg van het TGV-tracé, blz. 1521

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de werkgroep inzake de doorstorting van de aanvullende personenbelasting, blz. 1522

Actuele vraag van de heer K. Pinxten tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over burn-out bij leraren, blz. 1523

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de programmatiebevoegdheid inzake zware medische ziekenhuisdiensten, blz. 1525

Sprekers : de heer J. Vandeurzen, minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 1528

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende

– 224 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1529

Sprekers : de heren S. Platteau, F. Wymeersch, mevrouw M. Aelvoet

Voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. betreffende een financiële tegemoetkoming door het Vlaamse Gewest ten behoeve van kleine ondernemingen die een beroep doen op erkende externe consultants voor managementsondersteunende adviesverstrekking

– 215 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmen, blz. 1533

Sprekers : de heren E. Schuermans, F. Wymeersch

Hoofdelijke stemming, blz. 1533

Motie van aanbeveling van de heren L. Van Nieuwenhuysen en J. Van Hauthem tot besluit van de op 4 maart 1993 door de heer L. Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en

Brusselse Aangelegenheden, over de verspreiding van Franstalige programma's langs de kabel

— 294 (1992-1993) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1534

Sprekers : de heren L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Rompuy, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck

Motie van aanbeveling van de heren F. Wymeersch, J. Van Hauthem en L. Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 4 maart 1993 door de heer F. Wymeersch gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente uitspraken van nationale ministers aangaande de rechtzekerheid

— 295 (1992-1993) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1536

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 4 maart 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verstaatsing van het Vlaamse bedrijfsleven

— 296 (1992-1993) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1538

Sprekers : de heren A. Denys, H. Candries, E. Van Rompuy, F. Dewinter

Actuele interpellatie en toegevoegde actuele vraag (Regl. art. 75, 4,c)

Actuele interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de acties van opvoeders en personeel uit de sectoren gehandicapenzorg, bijzondere jeugdzorg en kinderopvang

Toegevoegde actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het personeelsbeleid in de bijzondere jeugdzorg en gehandicapensector, blz. 1540

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren E. Van Rompuy, J. De Roo, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer E. Van Vaerenbergh, minister W. Demeester-De Meyer, minister-president L. Van den Brande

Actuele interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afvloeiingsplannen bij Philips in Hasselt

Toegevoegde actuele vraag van de heer J.

Geysels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse overheidssteun aan Philips-Hasselt, blz. 1549

Sprekers : de heren E. Schuermans, J. Geysels, J. De Mol, H. Olaerts, G. Vermassen, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1554

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1554

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 1557

Nr. 41 **Woensdag 31 maart 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1565

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1565

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1565

Voorstellen tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 1565

Verslagen

Indiening, blz. 1565

Motie betreffende een belangenconflict

Indiening en verwijzing, blz. 1566

Moties

Indiening, blz. 1566

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1566

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1566

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1566

Ontwerp **van decreet** tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning

— 154 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1567

Sprekers : de heren V. Vautmans, P. Van Grembergen, G. Vermassen, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1568

Ontwerp van decreet houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten

— 280 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking, blz. 1568

Sprekers : de heer M. Van der Poort, verslaggever, de heren L. Pierco, E. Pinoie, P. Tant, L. Dierickx, J. Tavemier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1581

Sprekers : de heren A. Denys, P. Van Grembergen, L. Hancké, F. Dewinter, E. Van Rompuy, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten

— 280 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1583

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, L. Dierickx, P. Tant, J. Tavernier, L. Pierco, minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1590

Sprekers : de heren J. Tavernier, L. Pierco

Ontwerp van decreet betreffende het onderwys IV

— 292 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1597

Sprekers : de heren R. Swinnen, J. Eeman, J. De Meyer, J. Tavemier, E. Baldewijns, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1605

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1626

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1627

Nr. 42 **Woensdag 31 maart 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1631

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1631

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, J. Geysels

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de rol van de BRTN bij de uitzending van Vlaanderen-Europa 2002

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de

heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de BRTN-uitzending Vlaanderen 2002, blz. 1631

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, F. Dewinter, J.-P. Van Rossem, E. Van Rompuy , F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 1640

Voorstel van resolutie van de heer J. Van Hautem betreffende de motie, goedgekeurd in de Franse Gemeenschapsraad op 18 maart 1993 met betrekking tot een belangenconflict als gevolg van het voorstel van decreet van de heren H. Suykerbuyk en E. Van Vaerenbergh CS., houdende de mogelijkheid voor de gemeenten het woonrecht aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen

– 311 (1992-1993) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1640

Sprekers : de heren J. Van Hautem, A. Denys, H. Suykerbuyk

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1642

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Leclercq, J. Timmermans : gezondheidsredenen ;

M. Bartholomeeussen, E. Beysen, J. Buchmann, J. De Seranno, W. Goossens, L. Monset, M. Smet, D. Van Mechelen, F. Vermeiren, M. Verwilghen : ambtsverplichtingen.

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer D. Ramoudt betreffende de kustduinen
— 288 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor

Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, E. Beysen en L. Hancké betreffende de invoerbepijking van bananen
— 287 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid.

BELEIDSBRIEVEN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beleidsbrieven werden ingediend :

- Beleidsbrief Letteren, ingediend door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden
— 290 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Cultuur.
- Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw

w. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
— 291 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer F. Dielens namens de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid over het ontwerp van decreet houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende
— 224 (BZ 1992) — Nr. 3.
- door de heer E. Schuermans namens de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid over het ontwerp van decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning
— 154 (BZ 1992) — Nr. 3.
- door de heer G. Vermassen namens de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid over het voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. betreffende een financiële tegemoetkoming door het Vlaamse Gewest ten behoeve van kleine ondernemingen die een beroep

Voorzitter

doen op erkende externe consultants voor managementondersteunende adviesverstrekking
— 215 (BZ 1992) — Nr. 3.

ADVIES

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Hoge Raad voor Personen met een Handicap naar aanleiding van de aanbeveling Nr. R(92) 6 die de Raad van Europa uitbracht in verband met een coherent beleid voor de gehandicapten.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.
-
-

VERZOEKSCHRIFT

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende verzoekschrift werd ingediend :

- Verzoekschrift van 15 februari 1993 van de heren Joep Bullen en Eric Leën inzake de uitvoering van artikel 5 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschaps-onderwijs.
Verwezen naar het bureau. Suggestie : commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.
-
-

GESCHILBERAADSLAGING VAN DE VLAAMSE EXECUTIE- VE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 20 januari 1993 betreffende de geschilberaadslaging over de terugbetaling van de aflossingen en de intrestlasten die in toepassing van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren werden aangegaan voor de bouw en de aankoop van installaties en studies.
Verwezen naar de subcommissie voor Financiën en Begroting.
-
-

ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende adviezen van de Vlaamse Mediaraad werden ingediend :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad over erkenningen niet openbare regionale televisieverenigingen
— Advies nr. 93/02.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
 - Advies van de Vlaamse Mediaraad over Kunstkanaal Vlaanderen
— Advies nr. 93/03.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
-
-

BESLISSING VAN DE GESCHIL- LENRAAD

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beslis-

sing van de Geschillenraad werd ingediend :

- Beslissing nr. 001/93 van 24 februari 1993 (rolnummer 003) inzake het verzoekschrift tegen de niet-openbare televisievereniging VTM, ingediend door L. Hancké, volksvertegenwoordiger.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
-
-

ARRESTEN VAN HET ARBI- TRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 9/93 van 11 februari 1993 (rolnummer 362) ;
 - Arrest nr. 10/93 van 11 februari 1993 (rolnummer 364) ;
 - Arrest nr. 11/93 van 11 februari 1993 (rolnummer 367) ;
 - Arrest nr. 12/93 van 18 februari 1993 (rolnummer 351) ;
 - Arrest nr. 13/93 van 18 februari 1993 (rolnummer 355) ;
 - Arrest nr. 14/93 van 18 februari 1993 (rolnummer 387) ;
 - Arrest nr. 15/93 van 18 februari 1993 (rolnummer 392).
-
-

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en tot gedeeltelijke vernietiging liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

Voorzitter

- Rolnummers 511 en 519 ;
- Rolnummer 513 ;
- Rolnummers 516, 518 en 521 ;
- Rolnummer 522 ;
- Rolnummer 527.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- mevrouw M. Aelvoet, de heren G. Annemans, L. Appeltans, L. Barbé, E. Beysen, M. Bourgois, P. Breyne, H. Brouns, M. Capoen, G. Cardoen, A. De Boeck, J. De Meyer, J. De Roo, mevrouw V. Dua, de heren J. Eeman, J. Gabriels, F. Ghesquière, C. Lisabeth, M. Maertens, H. Marsoul, L. Martens, mevrouw L. Maximus, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren M. Olivier, R. Raes, D. Ramoudt, F. Sarens, L. Standaert, H. Suykerbuyk, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Ulburghs, J. Valkeniers, B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, D. Van der Maelen, J. Vandeurzen, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, L. Van Nieuwenhuysen, K. Van Overmeire, E. Van Vaerenbergh, R. Van Wallegem, A. Verlinden, G. Vermassen, F. Vermeiren, W. Verreycken, mevrouw M. Vogels, de heer F. Wymeersch.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE EN EEN WERKGROEP

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de Volksuniefractie zijn :

— in de commissie voor de Media de heer Coveliers als vast lid vervangen door de heer Olaerts en de heer Olaerts als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Van Grembergen ;

— in de werkgroep Migranten de heer Coveliers als vast lid vervangen door de heer Lauwers.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de betrekkingen met Frans-Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de betrekkingen met Frans-Vlaanderen.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering sloot op 16 oktober 1989 een overeenkomst-protocol met de huidige Franse regio Nord-Pas-de-Calais, een uitgestrekt gebied dat historisch tot de Zuidelijke Nederlanden, toen Vlaanderen, behoort en Artesië en Henegouwen werd genoemd.

Toch is deze positieve stap tussen de beide Vlaanderen geenszins de aanzet tot een intensieve inter-Vlaamse samenwerking. Deze houding staat in schril contrast met de Franse politiek ten opzichte van Wallonië, en omgekeerd.

Ik herinner aan het bezoek aan Wallonië van de Franse minister van Cultuur, de heer Lang, die toen in 1985 de Franse steun toezegde aan de Franse Gemeenschap. De Waalse afgevaardigden houden bovendien

nauw contact met de Franse ambassade, zoals bleek bij de vorming van de regering Martens-VIII, toen er vanuit de PS-kringen een druk verkeer werd waargenomen met de Franse ambassade. Onlangs nog bracht de Waalse minister-president, de heer Spitaels, een bezoek aan Frankrijk om er goodwill te kweken voor zijn zaak en voor Wallonië. Dit was overigens een opgemerkte reis, waarover wij het vroeger al hebben gehad.

Een goed voorbeeld van een bijzonder dynamisch en blijkbaar ook efficiënt buitenlands cultuurbeleid geven Duitsland met zijn talrijke Goethe-instituten en Frankrijk met zijn Institut Français.

Dat een dergelijke samenwerking vruchten kan afwerpen voor het Nederlandstalig onderwijs in het huidige Noord-Frankrijk is bewezen door een aantal pedagogische uitwisselingen die tot stand zijn gekomen ingevolge de positieve samenwerking tussen het Rectorat de L'Académie de Lille en het Nederlandse ministerie van Onderwijs en Wetenschap.

Het Nederlands heeft een bescheiden — en dit is uiteraard heel eufemistisch uitgedrukt — positie verworven in het onderwijs. Sinds 1977 kan men een licentie Nederlands behalen aan de universiteit van Rijsel en sinds 1978 fungeert er ook een Centre d'Etude Néerlandaise. Het Nederlands is een leervak aan de universiteit van Valenciennes en er zijn interessante experimenten in Wervicq-Sud en Belle aan de lagere en middelbare scholen.

Dit is uiteraard nog veel te weinig en kent dan ook slechts een bijzonder bescheiden succes. Geen enkele Nederlandstalige krant en geen enkel Nederlandstalig boek zijn in de kiosken en boekhandels van Frans-Vlaanderen te verkrijgen. De kranten in Zuid-Vlaanderen worden uitsluitend in het Frans geschreven en over Noord-Vlaanderen en Nederland geven ze alleen het nieuws dat door de efficiënte Waalse persdienstuitzendingen is gefilterd. Enkele steden die met kabels uitgerust zijn, kunnen wel RTBf ontvangen, maar niet BRTN.

Dewinter

Daarom reeds een eerste concrete vraag. Is de minister-president van plan om in de nabije toekomst een dynamisch Nederlands taal- en cultuurbeleid ten opzichte van de Franse Nederlanden te ondersteunen om te verhinderen dat het Franse centralisme en jacobinisme dit gebied cultureel versmacht, wat toch al verschillende decennia gebeurt ?

Aan volgende concrete eisen en voorstellen kan worden gedacht : invoering van de nog bestaande streektaalvarianten en het Nederlands in de kleuterschool, invoering van het Nederlands in de lagere school — misschien niet als eerste, maar wel als tweede of bijkomende taal —, het scheppen van de keuzemogelijkheid van Nederlands als eerste taal in het middelbaar onderwijs, uitzendingen op radio en televisie in de streektaal en in het Nederlands, steun aan verenigingen die het cultureel erfgoed verdedigen en uitdragen, het overal aanbrengen van de Nederlandstalige benaming van gemeenten, eventueel ook van straten.

De minister moet er speciaal op aandringen dat Vlaamse televisie-uitzendingen weer via de kabel kunnen worden bekeken zoals vroeger het geval was, voor ze plaats dienden te ruimen voor een Italiaanse en een Spaanse zender. Bovendien kunnen wij eventueel geld vrijmaken om aan onze zuidelijke landgenoten de kans te bieden zendtijd te kopen bij televisiestations zoals France 3. Daar vragen ze trouwens al jaren naar.

Is de minister-president hoe dan ook bereid deze concrete projecten te steunen ? Wil men vanuit de Vlaamse regering een project opzetten om dit te realiseren of zullen deze voorstellen steun krijgen vanuit Vlaanderen, hetzij financieel of anders ? Verder vraag ik de minister-president ook of hij projecten wil opstarten die het Zuidvlaamse probleem in de Vlaamse Gemeenschap in de kijker zet. Dit kan bijvoorbeeld via het onderwijs en de toeristische sector die daartoe open mogelijkheden bieden. De jeugd krijgt op school wel mondiale vorming voorgeschoteld, niet

zelden met een Europees sausje overgoten, maar de leerlingen weten vaak niet hoe de situatie net over de grens is. Velen weten niet eens dat daar nog enkele honderdduizenden Vlamingen wonen die misschien onze taal niet meer beheersen, maar toch nog een belangrijke culturele en historische affiniteit met Vlaanderen hebben. De Franse cultuurminister Jack Lang verklaarde onlangs nog dat hij de Franse streektaalen onder meer via het onderwijs weer wilde stimuleren. Hij vermeldde daarbij het Bretoens, het Baskisch, het Corsicaans, het Catalaans, het Elzassisch en het Occitaans, over het Nederlands werd met geen woord gerept. Wij vinden het zeer jammer dat het Nederlands niet in aanmerking werd genomen en vragen ons dan ook af of de minister-president bereid is er bij de Franse regering op aan te dringen dat het Nederlands in die lijst wordt opgenomen. Misschien kunt u in dit verband een bescheiden invloed uitoefenen op de Franse cultuurminister.

Wij kunnen evenwel al jaren ook op economisch vlak van een depressie spreken. De Franse Nederlanden zagen met de sluiting van de steenkoolmijnen, de staalbedrijven en de textiel fabrieken hun grote industrieën verloren gaan en met die teloorgang kwam een enorme werkloosheid. De werkloosheid loopt op tot 20 percent in steden als Duinkerken, Roebeke, Valenciennes enzovoort. In Kortrijk, dat toch wel zeer dichtbij ligt, bedraagt de werkloosheid slechts twee percent. Een ander gevolg was de vlucht van de jeugd uit die regio naar Parijs, Lyon, de Azurenkust, de regio rond Marseille enzovoort. Sinds twintig jaar blijft het inwonersaantal in de regio min of meer stabiel : 3,9 miljoen, bijna 4 miljoen mensen die er werken, wonen en leven. Het geboortecijfer is er evenwel het hoogste van Frankrijk. De tewerkstelling in de industriële sector moet er doorlopend wijken voor werk in de tertiaire sector, maar dit verschijnsel zien we vooral in de streek rond Rijsel en het gaat ten koste van de rest van de regio.

In feite kunnen wij stellen dat Zuid-

Vlaanderen een echte Franse kolonie is geworden. Sinds de oprichting van de staalindustrie en de kerncentrale, zorgde de Franse overheid ervoor dat de streek economisch onder de Parijse laars werd geplaatst. In de Westhoek, dat nog het zuiverste Nederlandstalige gebied is, is de situatie het ergst. Dorpen sterven eenvoudig uit. Er zijn nu al dorpen waar nog amper wat oudjes wonen en die verworden zijn tot mini-Bokrijkjes. Kleine steden zoals Haezebroek verliezen één voor één hun fabrieken en men pendelt tot ver voorbij het kolenbekken.

Duinkerken blijft een reus op lemen voeten zonder een echt achterland omdat de verbindingen onvoldoende zijn met een zware nijverheid die een stroom gastarbeiders aantrekt maar de Vlamingen in de kou laat staan. De belangen van Duinkerken liggen immers niet in Vlaanderen maar in Parijs.

Er zijn enkele lichtpunten voor de Zuidvlamingen. Meer en meer investeren Noordvlamingen in Duinkerken. De textielnijverheid uit Kortrijk, Roeselare en Ieper stelt het Zuidvlaams gekwalificeerd personeel bijzonder op prijs. Is de minister-president van plan om het Vlaamse bedrijfsleven verder aan te moedigen om te investeren in Zuid-Vlaanderen, wat tevens een motivatie betekent voor het Nederlandstalig onderwijs als economische noodzaak. Ik wil er op wijzen dat het Duitse bedrijfsleven al lang heeft ondervonden wat bijvoorbeeld de voordelen zijn van vestigingen in Duits gebied zoals de Elzas dat momenteel onder Franse voogdij staat.

Aloude Vlaamse eisen zoals werk in eigen streek en taalbelang is stoffelijk belang, zijn bij de Zuidvlamingen nog brandend actueel. De Vlaamse Raad, maar ook u als minister-president van de Vlaamse regering, heeft de zeer belangrijke opdracht om ook over de grens met de nodige behoedzaamheid een realistisch cultureel en economisch beleid te voeren vanuit Vlaanderen. Wij kunnen op allerlei vlakken een zeer gunstige invloed uitoefenen niet alleen ten gunste van de Vlamingen in Frankrijk maar ook ten gunste van anderen. Uiteindelijk

Dewinter

zijn de regio Kortrijk, Ieper, Roeselare en heel West-Vlaanderen voor een deel aangewezen op wat in Zuid-Vlaanderen gebeurt. Het is nuttig een actieve politiek te voeren en op zijn minst contacten te onderhouden met de autoriteiten aldaar. Zeker op cultureel vlak moeten wij bij een aantal Franse cultuur- en andere verantwoordelijken aandringen op een actiever pro Vlaams beleid. Zulk een beleid kan blijkbaar wel ten opzichte van Occitanië, de Elzas, Baskenland en andere regio's, maar blijkbaar niet ten opzichte van Zuid-Vlaanderen. Uw aandacht voor deze problematiek en uw steun voor deze voorstellen en eisen zouden een goede en zeer belangrijke stap in de juiste richting zijn. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, wij hebben altijd een grote belangstelling gehad voor Frans-Vlaanderen. Wij vinden dat die belangstelling ook vanuit dit Vlaamse parlement en vanuit de Vlaamse regering moet blijken. Ik ben wel voorstander van een andere benadering dan die van de heer Dewinter.

Voor zover ik Frans-Vlaanderen ken, bestaat er bij de Fransvlamingen een heel grote Vlaamse identiteit die zich daarom niet uit in een Nederlands of Vlaams taalgebruik. Wie naar Rijsel, Hesdin of zelfs iets verder naar Montreuil gaat – een heel mooie stad aan het kanaal – kan vaststellen dat de mensen trots zijn op hun Vlaamse roots. Voor hen gaat het dan over Vlaanderen als historische realiteit, waarbij staatsgrenzen echter veel hebben verbroken. Wie in Rijsel rondloopt, merkt dat de politieagenten op hun mouwen de Vlaamse leeuwdragen en dus op hun uniform de symbolen van hun historische identiteit tonen.

Er bestaat in Frans-Vlaanderen een groeiende belangstelling voor het Nederlands, maar ik meen dat die groeiende belangstelling niet door

enige vorm van dwang kan worden opgefokt. Het moet een proces zijn van ontvoogding, bewustwording, voorlichting, economische verbondenheid, tewerkstelling en vormen van culturele uitwisseling, maar zeker niet een proces van betweterij. Zij zijn op dit ogenblik niet afkerig van Vlaanderen. De betrekkingen die groeien tussen de Kamer van Koophandel van West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen, bewijzen dat zij zich niet met hun rug naar Vlaanderen keren, integendeel. En dit is niet het enige voorbeeld.

Mijnheer Dewinter zegt wel dat het niet om annexatie gaat, maar volgens mij is de toon van zijn betoog vrij betweterig. Dit is volgens mij een foute manier van handelen. In Frans-Vlaanderen kijkt men op dit ogenblik zeker niet naar Parijs. U spreekt over de achterstelling van Rijsel, maar het is op dit ogenblik tevens de regio die uit een diep dal aan het klauteren is met een veel hogere groeiscore dan om het even waar in Frankrijk. Wat u zegt, is dus met enige nuance te nemen. Het is zelfs zo dat de aantrekkingskracht van Rijsel als economische groep sommingen in het arrondissement Kortrijk de wenkbrauwen doet fronsen. Het is mijn mening dat de economische groepen Rijsel en Kortrijk elkaar moeten vinden. Men mag echter zeker niet denken dat er in Frans-Vlaanderen een soort economische woestijn zou bestaan. Zij zoeken trouwens banden met ons, maar tracht hen niet te overdonderen met een vorm van taal-imperialisme want dat zal niet lukken. Op die manier zul je een negatieve reactie krijgen.

Mijnheer de minister-president, ik denk dat u bij het historisch besef van Frans-Vlaanderen een gunstig aangrijppingspunt hebt.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Ik wens toch op te merken dat wij op geen enkel ogenblik voor een cultuurimperialisme vanuit Vlaanderen naar Frans-Vlaanderen gepleit hebben. Wij hebben alleen gepleit voor een actiever cultureel beleid vanwege de Vlaamse

F. Dewinter, fractievoorzitter van het Vlaams Blok, interpelleerde minister-president L. Van den Brande (CVP) over de betrekkingen met Frans-Vlaanderen

regering ten opzichte van Frans-Vlaanderen.

Ik heb u een aantal concrete voorbeelden gegeven. Ik stel vast dat de BRTN van de kabel verdwijnt. Ik constateer dat de minister van Cultuur, Jack Lang, de taal van een aantal minderheden in Frankrijk respecteert en dat het Nederlands daar niet bij is. Zo zijn er nog tal van voorbeelden.

Daarom zeg ik dat er door de Vlaamse regering initiatieven zouden kunnen worden genomen om dat aan te moedigen. Ik pleit er niet voor om de minister-president morgen naar Rijsel te sturen om in de Conseil Régional van Le Nord-Pas-de-Calais te eisen dat het Nederlands de tweede taal moet zijn. Dat heb ik nooit gezegd. Ik heb alleen een actiever cultuurbeleid van Vlaanderen ten opzichte van Frans-Vlaanderen gevraagd.

U moet de zaken ook niet overtrokken gaan voorstellen. Ik denk trouwens dat onze bekommernissen in verband met Frans-Vlaanderen dezelfde zijn.

De heer P. Van Grembergen : Als ik het goed heb onthouden, hebt u in uw uiteenzetting het woord behoedzaamheid gebruikt. Dat betekent dat u gevoelig bent voor wat in Frans-Vlaanderen leeft. Zij richten zich nu tot ons. Dat heeft tientallen jaren geduurd. André Demedts en zijn vrienden hebben daarvoor gedurende jaren inspanningen geleverd. U mag dus op geen enkele wijze de indruk geven, nu zij zich, om velerlei materiële redenen, tot ons richten, dat u daarvan vlug gebruik wilt van maken voor andere inzichten. Doe dat dus niet. Ik zeg dit ook met behoedzaamheid. Gebruik de richting die ze nemen maar doe dat niet vanuit een politiek imperialistisch gegeven maar vanuit het feit dat wij op verscheidene terreinen, iets te bieden hebben. Wij hebben met deze regio een gezamenlijk belang te verdedigen, te dragen en uit te bouwen.

Als straks de kanaaltunnel er komt, met de grote verkeerslijnen over Vlaanderen naar Duinkerken en naar Calais, dan hebben wij er belang bij om dat met een geordend zakelijk en toekomstgericht beleid te doen met de kennis dat het een regio is die in een andere staat ligt. U kunt dat betreuren. Bovendien is er in Frankrijk een centralistisch beleid. Als u een evolutie wilt doen plaatsvinden, dan moet u dat doen met zin voor diplomatie en met de middelen die door de Vlaamse regering voor bepaalde initiatieven ter beschikking worden gesteld. U kunt dat echter niet doen in een vijand-beeld of vanuit een enigszins annexionistische gedachte. Dat is mijn bekommernis. Voor het overige kan ik de bezorgdheid in verband met de betrekkingen tussen Vlaanderen en Frans-Vlaanderen in grote mate delen.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Collega Van Grembergen, uw vrees voor imperialisme lijkt mij toch te sterk.

Ten eerste, voor zover ik weet is Vlaanderen in zijn geschiedenis nooit imperialistisch geweest. Ik zou zelfs zeggen dat Vlaanderen vaak te bescheiden is geweest.

Ten tweede, vraag ik mij af hoe wij imperialistisch zouden kunnen zijn — om dat woord dan toch te gebruiken — ten overstaan van Zuid- of Frans-Vlaanderen. Wij zijn het uiteraard eens dat het behoedzaam moet gebeuren, maar collega Dewinter heeft dat meer dan eens onderstreept. Ik denk echter niet dat wij met complexen van imperialistische aard moeten rondlopen. Integendeel, wij hebben daarvan nooit iets laten merken.

Er is ook nog een andere zaak. U zegt dat er daar een economische bloei is. Dat is toch een klein beetje overdreven. Ik nodig u uit om eens naar Roubaix, dat we ook Roobeke zouden kunnen noemen, te gaan kijken. Dat is een economische woestijn.

Toch is Roubaix ook een deel van de regio Rijsel.

De heer P. Van Grembergen : Ik betwist dit niet ; deze regio is mij welbekend. Wij mogen als Vlaamse parlementsleden in de Vlaamse Raad echter niet de indruk wekken dat wij ons in het politieke dispuut en in de politieke ontwikkeling van de regio Frans-Vlaanderen zouden mengen. Wij moeten gebruik maken van culturele en economische structuren. Politieke inmenging kan alleen maar voor gevolg hebben dat de klok wordt teruggedraaid.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Clerck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het is belangrijk dat in de Vlaamse Raad van gedachten wordt gewisseld over Frans-Vlaanderen. Ook in de commissie voor Buitenlandse Zaken werd over deze problematiek gesproken. Ik had dan ook niet de intentie hierop nu in detail in te gaan omdat ik aanneem dat door de minister-president een lijst van realisaties en prestaties van hemzelf en zijn voorganger zal worden voorgelegd.

Ik stel echter een schrikwekkende onwetendheid vast over wat er te velde — zeker vanuit Zuidwest-Vlaanderen waarvan ik een inwoner ben —

dagelijks gebeurt. Dagelijks ben ik inderdaad getuige van de dynamiek, van de contacten en van de samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk. Hieraan worden veel middelen besteed en er is een grote inzet op vele niveaus.

De minister-president zal wellicht verduidelijking geven aangaande de inzet van het Vlaamse Gewest. Vanuit het provinciale en het gemeentelijke niveau worden dagelijks initiatieven ontwikkeld waarin Franstaligen en Vlamingen elkaar ontmoeten, dit zowel op cultureel, toeristisch als economisch niveau. Er bestaat dus een reële dynamiek die verder moet worden aangemoedigd en toegelicht, maar zeker niet mag devieren. Wij moeten deze dynamiek rustig laten ontwikkelen, zonder politieke inmenging.

De economische situatie in Noord-Frankrijk is niet schitterend. In Zuid-West-Vlaanderen is zij beter, niettegenstaande het feit dat het werkloosheidscijfer bij de mannen intussen toch ook al 5,5 procent bedraagt. Het probleem is dat onze bedrijven door onvoorstelbare voorwaarden van Franse overheids- of particuliere instellingen naar Frankrijk worden gelokt. Ik heb er uiteraard geen bezwaar tegen dat wij als zelfbewuste en economisch actieve Vlamingen in Frankrijk investeren. Het laatste jaar werden er in Noord-Frankrijk door Vlaamse bedrijven ongeveer 6.500 arbeidsplaatsen gecreëerd. Vlaanderen is in Frankrijk dus sterk vertegenwoordigd. Vlaamse industriële activiteiten worden massaal naar Frankrijk overgeplant, met alle economische problemen **vandien**, zowel op het vlak van tewerkstelling als op het vlak van versterking van ons eigen economisch weefsel. Wij mogen hierin toch niet te ver gaan.

Op economisch vlak is er mijns inziens geen probleem. Niemand zal verbieden dat in die streek wordt geïnvesteerd. Ik juich het zelfs toe. Maar wij kunnen toch niet vragen aan de Vlaamse minister van Economie — eveneens een bevoegdheid van onze minister-president — stimulansen uit te bouwen om onze eigen bedrijven over de grens te brengen.

De Clerck

Ik meen dat dit eveneens een element van de vraag was van de heer Dewinter, vraag die zeer zeker niet opgaat.

Naast deze economische gegevens zijn wij, in het kader van de Europese programma's, meer concreet in het kader van het Interreg-programma, in een dynamiek terechtgekomen waarbij la métropole du Nord wordt gecreëerd. La métropole du Nord is een gebied dat grensoverschrijdend wordt uitgebouwd en waartoe Zuid-West-Vlaanderen volledig behoort. Ook wij steunen dit initiatief. Eens te meer rijst evenwel de vraag hoe wij onze eigenheid zullen behouden. Het is dan ook op dat vlak dat de minister-president moet worden aangesproken om aan dit grote concept van la métropole du Nord te participeren, evenwel mits het beklemtonen van onze eigenheid. De vraag rijst eveneens op welke manier wij onze taaleigenheid en onze culturele eigenheid in het algemeen zullen behouden. Zullen wij niet worden overspoeld? Zullen wij onze eigenheid kunnen manifesteren? Zullen wij worden gerespecteerd? Zullen zij ook onze taal leren?

Ik ben ervan overtuigd dat dit een programma van vele jaren is. Ik hoop dat de minister-president ook op dat vlak zijn bijdrage zal leveren om ons, en iedereen die met dit project is bezig, te steunen. Ik meen – en deze vrees wordt soms ook geuit vanuit Noord-Frankrijk – dat men er zeker geen taalstrijd mag van maken, geen romantisch flamingantisme. Ik denk dat wij zeer realistisch, zeer pragmatisch maar met een zelfbewuste overtuiging moeten doorgaan met datgene waarmee wij sinds jaren bezig zijn.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben uiteraard ervan overtuigd dat Vlaanderen zich in Frans-Vlaanderen en Noord-Frankrijk actief moet manifesteren, niet alleen om cultuurhistorische redenen maar ook omwille van de spec-

taculaire evoluties die zich in deze regio voordoen. Bij wijze van voorbeeld verwijs ik naar de Chunnel, de uitbouw van Rijsel tot een internationale metropool; de ambitie van Rijsel om een Europees financieel centrum te worden, de uitbouw van een Téléport in Roubaix. Een actieve Vlaamse culturele aanwezigheid in de brede zin van het woord is dan ook één van de prioriteiten. Cultuur heeft te maken met identiteit, erkenning en herkenning, wederzijds begrip. De cultuurhistorische verwantschap tussen Vlaanderen en Frans-Vlaanderen vormt een natuurlijke voedingsbodem voor een Vlaamse culturele aanwezigheid in Frankrijk.

Cultuur wordt mede uitgedragen via het netwerk van economische relaties. De ontwikkeling van een economische groeipool in Noord-Frankrijk – en dit includeert uiteraard Frans-Vlaanderen – moet dan ook niet anders worden bekeken. Als ik hier over Noord-Frankrijk spreek, is het omdat een aantal relaties wel iets breder moeten worden opgevat. Het is vanzelfsprekend dat op het cultuurhistorische vlak Frans-Vlaanderen daarin een natuurlijke kern vormt.

De ontwikkeling van een economische groeipool in dit gebied en de belangrijke deelname van vooral het Westvlaamse bedrijfsleven kunnen tegelijkertijd een opportuniteit en een bedreiging vormen voor de Vlaamse cultuur. Ik kies voor de opportuniteit en wil hiervan met mijn collega's in de Vlaamse regering ernstig werk maken.

Er bestaat in dit gebied ontegensprekelijk een grote interesse voor Vlaanderen en de Vlaamse cultuur. Veel Fransen zijn fier dat ze tweede- of derde-generatie Vlamingen zijn. Het Rijselse theater, La Métaphore, zal dit jaar vijf van zijn twaalf producties in het Nederlands overtitelen. Er ligt op mijn bureau een voorstel van de Communauté Urbaine de Lille om een Vlaamse week te organiseren. Samen met onder andere de beleidsmensen in West-Vlaanderen zullen we hier positief op inspelen. We bereiden dit gebeuren op een behoedzame, verstandige en zakelijke manier voor. Het zal een concreet on-

derdeel vormen van mijn drukke agenda op het gebied van externe relaties.

Een ander voorstel betreft de ontwikkeling voor Noord-Frankrijk van een cursus over Vlaanderen en dit via afstandsonderwijs. Het Interreg-initiatief van de Europese Commissie heeft, alhoewel het vooral van economische aard is, de bevoegde Franse overheden ertoe aangezet om in de Frans-Vlaamse samenwerking het Nederlands op voet van gelijkheid met het Frans te behandelen. Alle Interreg-werkzaamheden verlopen dan ook zowel in het Nederlands als in het Frans. Enkele maanden geleden hebben de Noord-Franse overheden een tweetalig Interreg-secretaris, weliswaar van Franse nationaliteit, aangesteld.

Vlaanderen is via verschillende kanalen cultureel aanwezig in Noord-Frankrijk. Sedert enkele jaren bestaat er een culturele samenwerking tussen West-Vlaanderen en het Département du Nord. De Vlaamse minister van Onderwijs heeft de coördinatie van het onderwijs van Nederland in Frankrijk formeel aan de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en technische Bijstand toegewezen. De VVOB stelt onder andere leerkrachten Nederlands ter beschikking. Er wordt samengewerkt met de Stichting voor het Onderwijs in het Buitenland. Voor de Nederlandse Taalunie vormt Noord-Frankrijk en Frans-Vlaanderen een belangrijke prioriteit in Europa. De Nederlandse Taalunie wil onder andere via de Universitaire Docentschappen Nederlands en met een nieuw project in 1993 aan docenten Nederlands uit het regulier onderwijs en docenten verbonden aan vrije cursussen in Noord-Frankrijk een nascholingscursus aanbieden. Belangrijke privé-initiatieven zoals het Komitee voor Frans-Vlaanderen en de Stichting Ons Erfdeel werken dagelijks en onvermoeibaar aan de uitstraling van de Vlaamse cultuur en de Nederlandse taal in Noord-Frankrijk. Dit is ook de reden waarom ik vanuit het departement Externe Betrekkingen in samenwerking met het ministerie van Cultuur meer moge-

Van den Brande

lijkheden heb gegeven aan een aantal van de geciteerde particuliere initiatieven. Het is vooral belangrijk de bestaande en de nieuwe initiatieven in een grotere samenhang en synergie te laten plaatsvinden zodat men komt tot een duurzaam partnership met de bevoegde Franse overheden en dit met het oog op een correct geschaakte, permanente en dynamische Vlaamse aanwezigheid in Noord-Frankrijk.

Aan de andere kant is Noord-Frankrijk niet afwezig in de officiële Vlaamse Gemeenschap. Ik verwijs in dit verband opnieuw naar het Interreg-programma met projecten voor de economische ontwikkeling. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om contactdagen voor bedrijven en om een sterke samenwerking tussen de kamers van koophandel. Andere projecten situeren zich op het vlak van beroepsopleiding, toerisme, leefmilieu en natuurbehoud. Ik denk bij dit laatste aan het IJzerbekken en aan het natuurpark De Westvlaamse bergen. De initiatieven op het gebied van het onderwijs vallen onder de bevoegdheid van collega Van den Bossche, die zich daar concreet mee bezighoudt.

Collega Van Grembergen, een ander punt dat u heeft aangehaald, overstijgt het louter culturele aspect maar is er wel mee verbonden. Ik geloof niet dat het Vlaamse bedrijfsleven moet worden aangemoedigd om in Noord-Frankrijk te investeren. Noord-Frankrijk was van nature uit steeds voor vele Vlaamse bedrijven de toegangspoort tot een grotere afzetmarkt. Ook vandaag beschikt deze regio nog over een aantal aantrekkelijke troeven zoals de beschikbare industriegronden, de aanwezigheid van veel goed gemotiveerde arbeidskrachten en de fiscale voordelen die in bepaalde zones worden voorzien. Deze fiscale voordelen vormen een van de moeilijkheden. Het gebied ligt geografisch erg dicht bij ons eigen Zuidwest-Vlaanderen. Het Retex-programma, een reconversieprogramma, biedt ook ons enkele mogelijkheden, maar die situeren zich eerder in de Noorderkempen. Het komt

duo tot een confrontatie tussen de mogelijkheden die het Europese Retex-programma biedt en wat onze eigen bedrijfsleiders en KMO's in Zuidwest-Vlaanderen moeten doen. Ik heb u ook gewezen op het onbetwistbaar ontluiken van Rijsel als metropool. U weet dat ook Vlaamse ondernemers werken uitvoeren voor het TGV-station in Rijsel. Er zijn op dit ogenblik ongeveer 800 Vlaamse bedrijven actief in het industriële reconversiegebied Noord-Frankrijk dat nog vele problemen kent. Ook bij ons neemt de werkloosheid helaas zeer ernstige afmetingen aan, maar in Noord-Frankrijk bestaat er nog een werkloosheidsgraad van 13 procent. Er moet daar dus nog een en ander gebeuren. Ik vind echter dat we er fier op mogen zijn dat het Vlaamse ondernemerschap kan bijdragen tot het economisch herstel van dit gebied. Dit is Europese solidariteit in de echte zin van het woord. Bovendien vormt dit een goede aanzet om verder te denken aan een regio met Noord-Frankrijk, Vlaanderen, Nederland en Duitsland. Zo kan een sterke as tot stand komen waarvan Vlaanderen de kern kan worden.

Een ander belangrijk punt dat u aanhaalde, had betrekking op de media. Collega Weckx heeft er verschillende malen bij de Franse overheden op aangedrongen om Vlaamse uitzendingen opnieuw toe te laten op de kabel in Noord-Frankrijk. De beslissing om Vlaamse uitzendingen van de kabel te halen, werd genomen door de Franse kabelmaatschappijen die ter zake autonoom zijn. Zij voeren aan dat Vlaamse televisie-uitzendingen haast niet worden bekeken. Ik kan dat niet concreet inschatten, maar wij dringen er bij de Franse overheden beleidsmatig sterk op aan om ter zake het nodige te doen.

In het laatste element van mijn antwoord zal ik het over de taal hebben.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, wij hebben nogal wat problemen met het kabeldecreet. Bepaalde passages uit het kabeldecreet moeten worden geschrapt omdat ze niet overeenstemmen met de Europese richtlijnen. Ik

vraag mij af hoe het komt dat de Franse kabelmaatschappij er wel in slaagt bepaalde programma's op de kabel te verbieden ?

Is dit in overeenstemming met de Europese richtlijnen of niet ? Kan men er niet voor zorgen dat bijvoorbeeld de BRTN in Frankrijk wel degelijk op de kabel komt ? Is Frankrijk niet in overtreding met die Europese richtlijn ?

Minister-president L. Van den Brande : Het zou ons in het kader van deze interpellatie veel te ver leiden, maar ook hier kan ik stellen dat ik een overtuigd Europeaan ben en dit moet in de toekomst ook de identiteit zijn van Vlaanderen. Wij kunnen maar geloven in de Europese verdieping in de mate dat er op een aantal vitale domeinen Europese richtlijnen zijn die klaarheid scheppen en een uniforme toepassing opleggen. Het heeft geen zin om aan de ene kant sterk te geloven in Europa en aan de andere kant te botsen op een aantal tegenstrijdige, vaak nationale of deelstatelijke regelingen.

De heer S. De Clerck : Op het vlak van het kabeldecreet moet een onderscheid worden gemaakt. Wij kunnen worden veroordeeld omdat wij een zender verbieden, maar Frankrijk zou ook kunnen worden veroordeeld omdat onze televisie-uitzendingen verbod wordt opgelegd op de Franse kabel te komen. Wij hebben evenwel geen middelen om Frankrijk te verplichten onze televisie-uitzendingen toe te laten op de Franse kabel. Dit is te wijten aan de vrije marge van de kabelmaatschappijen in Frankrijk. Er zijn verregaande contacten tussen de televisie-uitzendingen uit Henegouwen en Vlaanderen en de regionale televisie van Noord-Frankrijk om gemeenschappelijke programma's te maken. Dit is iets anders dan de kabelproblematiek waarover u spreekt, mijnheer Van Hauthem.

Minister-president L. Van den Brande : Tot slot wil ik even ingaan op het taalgebruik in het onderwijs.

Mijnheer Dewinter, ik denk dat u de zaken verkeerd inschat. Ik weiger te

Van den Brande

aanvaardden dat het Nederlands als een regionale taal wordt beschouwd. Ingevolge het decreet van 14 september 1970 geldt het Nederlands in Frankrijk trouwens als langue vivante de première catégorie, net als het Engels, het Duits en het Spaans.

Vijftien secundaire scholen, vooral in Noord-Frankrijk, maken van de erkenning gebruik. De lessen worden gegeven in het Nederlands en bovendien is het Nederlands erkend als vak voor het baccalaureaatsexamen. Indien voldoende ouders of leerlingen het vragen, komen ook andere secundaire scholen voor deze status in aanmerking.

Vlaanderen beschouwt dus het Nederlands niet als een regionale taal. Ik verwijs hiervoor naar het Europees handvest voor de regionale of minderheidstalen dat eind vorig jaar tot stand kwam in de Raad van Europa. Hierin is er geen sprake van om het Nederlands te beschouwen als een regionale taal, rekening houdende met de definitie ervan in het Handvest. Vlaanderen heeft zijn akkoord betuigd met de inhoud van dit charter. Het zou dus een grote vergissing zijn het Nederlands in Frankrijk als een regionale taal te laten bestempelen.

Op diverse vlakken zullen de gemeentelijk, provinciale en interregionale contacten en initiatieven met Frans-Vlaanderen in de toekomst nog worden versterkt.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik heb aandachtig geluisterd naar het antwoord van de minister-president op mijn interpellatie en naar de uiteenzettingen van de andere sprekers en kan mij daarbij niet van de indruk ontdoen dat er — ik spreek de heer De Clerck niet tegen — heel wat particuliere initiatieven en misschien ook wel enige projecten van lokale besturen, provinciebesturen en gemeenteraden zijn, maar dat de Vlaamse regering geen echt geïntegreerd en permanent beleid ten opzichte van Frans-Vlaanderen, Zuid-

Vlaanderen, Zuidelijke Nederlanden of hoe men die streek ook noemt, voert. Daaraan mangelt het volgens mij.

Inderdaad, zo'n beleid behoort niet tot de prioriteiten van de regering, zelfs niet in het kader van haar buitenlandse politiek, tenminste dat moet ik vaststellen wanneer ik uw boekje, dat ik pas vandaag heb ontvangen — ik zal daarover vanmiddag meer ampele vragen stellen —, doorblader.

Minister-president L. Van den Brande : U hebt goede bronnen bij de hand !

De heer F. Dewinter : Ik heb het nog niet helemaal bestudeerd, maar het enkel diagonaal gelezen. U weet dat de Raad het pas na de pers heeft ontvangen. In ieder geval zal u straks op mijn vragen ter zake kunnen antwoorden.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Dewinter, ik kan u nu al zeggen dat de Raad het boekje maandagochtend om 10 uur ter beschikking werd gesteld.

De heer F. Dewinter : Ik heb het nochtans pas vanochtend met de post ontvangen. Maar wij gaan hierover nu niet debateren. Dat is voor straks om 14 uur wanneer wij het democratisch karakter van uw plan Vlaanderen-Europa 2002 zullen kunnen bespreken.

Ik kom terug tot mijn stelling : bij mijn diagonale lezing van dit boekwerkje moest ik constateren dat een beleid ten opzichte van Frans-Vlaanderen inderdaad niet als een prioriteit wordt beschouwd. Ik heb zelfs nergens het woord Frans-Vlaanderen gevonden.

Ik pleit er dan ook voor — sommigen staan daar ietwat huiverig tegenover, maar ik zou niet weten waarom — dat Vlaanderen als toekomstige onafhankelijke staat met de Franse staat over een minoriteit in Frankrijk die de Vlamingen daar nu eenmaal vormen, zou kunnen praten. Op dit moment zou het al mogelijk moeten zijn dat de deelstaat Vlaanderen een permanent en structureel overleg organi-

seert met de instantie die de regio Nord-Pas-de Calais vertegenwoordigt, bijvoorbeeld de conseil régional.

Ik wil zeker de piste niet doorkruisen van sommigen die de stelling verdedigen dat de Vlaamse minister-president enkel en alleen met staatshoofden mag onderhandelen. Het zou evenwel goed zijn dat er op een ander niveau, bijvoorbeeld uw kabinetss medewerkers of een andere bevoegde minister, een permanent en structureel overleg wordt georganiseerd over de vele problemen van de inwoners van Frans-Vlaanderen, zodanig dat wij het beleid dat Frankrijk in die regio wil voeren, een steuntje in de rug kunnen geven.

Het is toch wel kras dat er nog steeds geen Vlaams cultureel centrum in Rijsel werd opgericht, hoewel daar al lang sprake van is. Dat zou toch een initiatief zijn dat het Vlaams cultureel leven in die regio — zonder daarom al te dominerend of imperialistisch te zijn, wat mij hier werd verweten — zou bevorderen en een bewijs zijn van de Vlaamse aanwezigheid in Frans-Vlaanderen ?

Mijnheer de minister-president, u beweert dat wij het Nederlands als een regionale taal beschouwen. Dat is geenszins waar. Dat is een discussie over woorden. U onderstreepte dat het Nederlands une langue de première catégorie is. Welnu, ik replieeer daarop met de uitdrukking dat u met die uitspraak niet anders doet dan noyer le poisson. Ik had het niet over regionale talen. Ik heb gezegd dat wij geen actief beleid voeren om het Nederlands in Frans-Vlaanderen te steunen en uit te dragen. Dat gebeurt niet in het onderwijs noch in de culturele sector. Ik verwijs ter zake nogmaals naar de uitspraak van de Franse minister van Cultuur Jack Lang nog niet zo lang geleden dat hij de regionale talen, dat zijn voor hem het Baskisch, het Bretoens, het Corsikaans, het Catalaans, het Elzassisch en het Occitaans, wil bevorderen. U zal wellicht opwerpen dat het om regionale talen gaat die niet echt meer levende talen zijn. Dat kan men echter betwisten, want mijns inziens zijn vele van die talen wel heel levend.

Dewinter

Het Nederlands kan men daarmee uiteraard niet vergelijken.

Ik blijf er echter bij dat er geen actief beleid ten opzichte van het gebruik van de Nederlandse taal in Frans-Vlaanderen wordt gevoerd noch door de Franse overheid, noch door de Vlaamse regering. In dat verband zouden er heel wat meer initiatieven — ik heb er een paar opgesomd — kunnen worden genomen om het Nederlands concreet te ondersteunen.

Al deze elementen samen doen mij besluiten dat voor de Vlaamse regering Frans-Vlaanderen, Zuid-Vlaanderen, de zuidelijke Nederlanden geen absolute prioriteit zijn. Integendeel, het hoort erbij en eventueel wil men er wel eens over praten. Men somt dan een lijstje op van wat er de jongste jaren concreet is gebeurd.

Volgens mij kan er meer gebeuren, op een meer structurele en georganiseerde manier. Ik mis een permanent structureel overleg. De minister-president spreekt over Interreg. Is dat de Euro-région of is dat nog een ander initiatief? Ik zal u trouwens op een ander tijdstip over al deze initiatieven interpellieren. Spreken wij over hetzelfde of is het nog iets anders?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Dewinter, het idee van de Euro-région moet in een breder concept worden bekeken omdat het gaat over heel het bovengrensgegeven. Interreg is een bepaald specifiek Europees programma, een onderdeel van de hele Eur-regio-activiteiten. Interreg is dus, zoals een aantal reconvertieprogramma's als Retex, een specifiek Europees programma voor interregionale samenwerking.

Ik kan slechts één zin uit mijn uiteenzetting herhalen. Op alle niveaus worden vele initiatieven genomen. Waar het nu op aan komt is de bestaande en nieuwe initiatieven in een grotere synergie te laten plaatsvinden, om alzo te komen tot een duurzame bestendige verhouding en sa-

menwerking. Ik herhaal letterlijk wat ik op de tribune heb gezegd, maar misschien is u dit even ontgaan, ik citeer : Wij hebben een heel klare visie inzake Frans-Vlaanderen en Noord-Frankrijk.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer F. Wymeersch tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente uitspraken van nationale ministers aangaande de rechtekking van de transferten in de sociale zekerheid.

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Wymeersch tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente uitspraken van nationale ministers aangaande de rechtekking van de transferten in de sociale zekerheid.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-voorzitter, collega's, ik hoop dat ik de minister-voorzitter op de juiste manier en in de juiste terminologie aanspreek, want de laatste weken en maanden is men daar niet meer zeker van.

Mijnheer de minister-voorzitter, twee weken geleden heb ik u onderzocht aangaande uw houding inzake de uitlatingen van de heer Moureaux aan uw adres. U hebt op uw brief aan de heer Dehaene, nationaal premier, waarin u verontschuldiging eiste, geen antwoord gekregen. In Leuven, tijdens een debat, hebt u zich ook in dezelfde zin uitgesproken. U vond de uitlatingen van de heer Moureaux beledigend voor u en voor de hele Vlaamse Gemeenschap.

De Standaard vermeldt, ik citeer : Als dat niet gebeurt, moet men zich afvragen of zo iemand nog minister kan blijven in een federaal land, waar hij ook aan de Vlamingen verantwoordelijkheid is. Een belediging van de minister-president is onrechtstreeks ook een belediging voor de Vlamingen. Einde citaat.

Mijnheer de minister-voorzitter, in eerste instantie dacht ik dat wij met onze minister-president van de regering een echte Mechelse scheper hadden binnengehaald. In de loop van de korte geschiedenis die daarop volgt, blijkt dat dit niet zo is.

Minister-president L. Van den Brande : Geeft u er de voorkeur aan dat wij, symbolisch gezien, tot het soort van de pitbulls zouden behoren? Ik denk dat niemand daarvoor pleit.

De heer F. Wymeersch : In sommige omstandigheden kan dat handig zijn, mijnheer de minister-voorzitter.

Minister-president L. Van den Brande : In dat verband denk ik aan de ernst van de gebeurtenissen van de afgelopen dagen in het andere landsdeel, met betrekking tot gevaarlijke honden.

De heer F. Wymeersch : Een samenleving moet nog leefbaar zijn.

Nochtans, mijnheer de minister, antwoordde u toen op mijn vraag dat u tevreden was met het mondeling antwoord van de heer Moureaux in de Senaat, op een vraag van de heer Verreycken. De heer Moureaux zou zijn uitspraken hebben betreurd. Verontschuldiging waren plots niet meer nodig en u meende dat indien u gepaaid werd, de hele Vlaamse Gemeenschap moest tevreden zijn met de uiteindelijke houding van de heer Moureaux. De heer Moureaux liet het daarbij echter niet en gaf tijdens dezelfde periode een interview weg aan De Morgen waarin hij zei, ik citeer : Ook de verklaringen van Van den Brande vergemakkelijkten de afloop van Sint-Michiels niet. Zelf ben ik er helemaal niet van overtuigd dat hij de gevolgen van zijn woorden inziet. Het is erg symptomatisch — en de Franstaligen mogen dat zeker niet

Wymeersch

uit het oog verliezen — dat niemand een Vlaamse verantwoordelijke van dit niveau formeel durft tegenspreken. Er bestaat een zekere gêne om ten aanzien van Franstaligen dergelijke radicale uitspraken te counteren. Einde citaat. En hij gaat verder als volgt, ik citeer : Bij een verbale agressie komt men snel bij zo'n vergelijkingen terecht. Einde citaat — en ik refereer hierbij naar de aanspreektitel die hij u gaf en die ik hier nu niet wens te herhalen — ik citeer : Ik zal daarvoor aan Van den Brande persoonlijk mijn excuses niet aanbieden. . . .Het is een vorm is van agressie van het ene deel van het land dat zich sterker voelt tegen het andere. Van den Brande hanteert een quasi etnisch criterium en zoiets is bepaald niet aangenaam....Soms heb ik de indruk dat in Vlaanderen een vorm van moreel terrorisme bestaat. Franstaligen, vooral als zij belangrijke functies vervullen — en hij verwijst waarschijnlijk naar zichzelf — moeten hun smoel houden. Einde citaat

Mijnheer de minister, voor u is het voldoende dat de heer Moureaux zijn uitspraken betreurt, maar hij laat het daarbij niet. In de Senaat zei hij dat wanneer hij iemand zou hebben gekwetst, hij zulks betreurt.

De heer Moureaux is trouwens niet aan zijn proefstuk toe inzake beledigingen aan de Vlamingen. Trouwens, ik citeerde er daarnet nog een paar uit zijn laatste interview in De Morgen.

Het antwoord van de heer Moureaux dat hij in de Senaat gaf op een vraag van de heer Verreycken, bestaat uit twee elementen. Een eerste element is dat hij toegaf inderdaad een rauwe woordkeus te hebben en spijt had iemand te hebben gekwetst. Het tweede element is dat hij zei ongevoelig te zijn voor een polemiek ; dat het een uiting is van ongerustheid over bepaalde stellingen die het voortbestaan van de Belgische staat op de helling zetten. Maar welke zijn die stellingen ? Mijnheer de minister, in dat verband refereer ik opnieuw naar uw berucht interview in La Libre Belgique aangaande de splitsing van de

sociale zekerheid. Zowel volgens de Franstaligen als volgens bepaalde Vlamingen ging u veel te ver.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Wymeersch, bent u er zeker van de juiste interpellatie te ontwikkelen ? Mij werd gemeld dat u zou interpelleren over de **recht**trekking van de transfers in de sociale zekerheid. Ik wou er dus zeker van zijn dat ik thans luister naar de interpellatie die aan de agenda staat.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-voorzitter, wij komen **daar**toe, wees gerust.

In De Standaard verscheen het volgende, ik citeer : De polemiek bracht premier Dehaene er eind september vorig jaar toe, mee onder druk van de Volksunie en een deel van de CVP, om aan te kondigen dat er binnen het instituut van de ziekteverzekering een werkgroep zou worden opgericht die de transfers moet bestuderen. Einde citaat.

Inmiddels zijn er bijna vijf maanden verstreken en de werkgroep moet nog steeds worden samengesteld. De Vlaamse regering geeft de opdracht aan minister Sauwens om een studie te laten uitvoeren over het wegwerken van de verschillen in de sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, u wordt als een kleine stoute jongen op het matje geroepen en met blote billen in het hoekje gezet door sommige instanties van dit land, maar minister Sauwens krijgt van de regering een lolly om zich anderhalf jaar mee te amuseren. Minister Sauwens gaat aan de slag en in een mooie persmap stelt hij zijn plan voor als volgt, ik citeer : De oprichting van deze onderzoeksgroep vloeit voort uit het Vlaams regeerakkoord, dat in punt 7 van zijn staats-hervormingsprogramma de afbouw voorziet op korte termijn van de financiële transfers, in het bijzonder in de sociale zekerheid. . . , dus niet alleen van de transfers in de sociale zekerheid, ".die niet op basis van solidariteit en objectieve factoren kunnen worden verklaard. Einde citaat. En verder, ik citeer : Een SERV-onderzoek berekende het

Waalse deficit op de **sociale-zeker**heidsrekening in 1989 op 102 miljard Belgische frank. . . . De **interpersone**le solidariteit blijkt thans evenwel te overlappen met de intergewestelijke solidariteit op basis van factoren als. . . , ik citeer minister Sauwens, ".een andere mentaliteit inzake het verstreken van gezondheidszorgen, geografische verschillen in de interpretatie van **terugbetalingsmodalitei**ten, een ander medisch aanbod dat zich onder meer uit in een geografisch verschillend voorschrijfgedrag van de artsen,. . . Vandaar de noodzaak van een objectief wetenschappelijk onderzoek terzake, dat bij voorkeur op federale basis wordt gevoerd. Daar dit laatste vooralsnog niet gebeurt, heeft de Vlaamse regering op 9 december 1992 besloten tot het oprichten van de Vlaamse onderzoeksgroep sociale zekerheid 2002. Einde citaat. Voor u, mijnheer de minister, blijkbaar een magisch cijfer.

Minister Sauwens verklaart bovendien, ik citeer : deze **onderzoek**sopdracht werd niet verleend vanuit een egoïstische reflex, maar vanuit de zorg voor homogene bevoegdheden die elke gemeenschap moeten toelaten vanuit de eigen beleidsinzichten de prioriteiten van haar welzijns- en gezondheidsbeleid efficiënt waar te maken. Einde citaat.

Hoe ziet de samenstelling van die onderzoeksgroep eruit ? Professor Pieters neemt samen met de hoogleraren Van Rompuy, Pacolet, Van Eeckhoutte en Spinnewyn het wetenschappelijk beheer van het project waar. Daarbij komt een onderzoeksgroep van een tiental gekwalificeerde onderzoekers en een maatschappelijke begeleiding door een door de SERV samengestelde stuurgroep. Tijdens die bewuste persconferentie werd ook verklaard dat de onderzoeksgroep sociale zekerheid alle geïnteresseerden oproept tot samenwerking, ik citeer : Om haar opdracht optimaal te kunnen vervullen rekenen de onderzoekers erop gebruik te kunnen maken van feitenmateriaal en gezichtspunten uit alle **mo**gelijke wetenschappelijke, politieke en sociaal-economische milieus. . . Het onderzoek zal slechts ten volle

Wymeersch

kunnen slagen indien alle betrokken federale, regionale en **gemeenschap**sorganen meewerken. Einde citaat. Zo werd verklaard bij de voorstelling van de werkgroep aan de pers op 22 januari 1993 te Leuven.

Het verhaal is nog niet ten einde. Aangezien wij allen nog twee petjes dragen, konden wij in de commissie voor Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers getuige zijn van een interpellatie van de heer Maingain van het FDF en van de heer Chevalier van de VLD aangaande de transfers in de sociale zekerheid. Zij wilden namelijk weten hoe ver het stond met de toezeggingen en toegevingen aan de **Volksunie**.

De heer Dehaene, tot nader order premier van de nationale regering, heeft hierop niet meer noch minder gezegd dan dat de Vlaamse regering zoveel studies mag laten uitvoeren als zij wil, maar dat de resultaten ervan voor haar verantwoordelijkheid blijven en hem absoluut niet tot het nemen van maatregelen zullen nopen.

Hij heeft de heer Chevalier zelfs gezegd dat er best interessant materiaal te voorschijn zou komen als er ook door de VLD dergelijke opdracht wordt gegeven, maar dat dat voor hem evenveel waarde zou hebben als de studie van de Vlaamse regering. Het zou met andere woorden hoogstens interessant zijn om lezen, maar er zouden geen gevolgen moeten worden uit getrokken. (**Onderbreking door de heer Van Rompuy**)

Mijnheer Van Rompuy, we zouden best zwijgen over de gevolgtrekkingen die uw partij al getrokken heeft.

Mijnheer de minister-president, hieruit blijkt dat uw eigen eerste minister uit de nationale regering u niet volgt. Hij laat u in feite vallen en beschouwt uw studie slechts als een fopspeen, dat maar een zoethoudertje is voor de Volksunie. Ik heb het zoëven nog de lolly van minister Sauwens genoemd. Uit de persconferentie die de heer Dehaene heeft gegeven ten be-

hoeve van de internationale pers bleek trouwens duidelijk dat hij absoluut niet wakker ligt van de **recht**trekking van de transferstroom.

De heer P. Van Grembergen : Dat is niet juist !

De heer F. Wymeersch : Mijnheer Van Grembergen, u moet de actualiteit een beetje op de voet volgen. De eerste minister heeft duidelijk gezegd dat de staatsvorming waarmee we nu bezig zijn de laatste zal zijn.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Wymeersch, ik wacht nog altijd op uw vragen. Als de heer Dehaene één ding gezegd heeft over deze **staats**hervorming, is het wel dat ze zeker niet de laatste zal zijn. Hij heeft dat verschillende keren gezegd. U volgt de actualiteit niet, u leest de kranten niet !

De heer F. Wymeersch : Mijnheer Van Rompuy, doe de moeite die ik heb gedaan en vraag aan het kabinet van de eerste minister het verslag op van de persconferentie die hij heeft gegeven. U zult daarin duidelijk lezen dat de stelling die de heer **Dehaene** heeft verkondigd ten behoeve van de internationale pers niet meer of niet minder is dan wat ik verklaar.

De voorzitter : Mijnheer Wymeersch, mag ik u vragen te besluiten ?

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-president, hoever staat het nu in wezen met het onderzoek dat u hebt laten uitvoeren in verband met de transfers. De heer Moureaux is ook vrij duidelijk in zijn repliek, namelijk, ik citeer : Ik zie niet goed in op welke manier ik aan de heer **Sauwens** gegevens kan doorspelen die betrekking hebben op de Franstalige Gemeenschap of het Waalse Gewest. Ik negeer Sauwens niet, ik weet niet eens wat hij wil. Hij heeft met mij nooit contact opgenomen. Hij heeft mij nooit iets gevraagd, hij heeft mij nooit geschreven. Ik heb echter de gewoonte om te respecteren wat is afgesproken, maar als de werkgroep, een nationale instelling, beslist om met de gemeenschappen of de gewesten samen te werken kan dat, maar

dan samen, niet met de ene en niet met de andere. Einde citaat. Hij wil dus zeggen dat in eenzelfde onderzoeksgroep ook de Franstalige Gemeenschap moet worden betrokken. Vermits de Franstaligen op het ogenblik geen reden hebben om een onderzoek te vragen naar de rechttekening van de transfers zal dit onderzoek er nooit komen. Het Sint-Michielsakkoord heeft hen immers genoeg geld gegeven.

Minister Moureaux heeft trouwens altijd gezegd dat er geen scheeftekingen zijn. Hoever staat de studie nu ?

De voorzitter : Mijnheer Wymeersch, u moet nu besluiten. U heeft de spreektijd al met twee en een halve minuut overschreden en vandaag staat er heel wat op de agenda. Ik heb wel vragen van uw fractie aanvaard, en ik vraag u dan ook te besluiten.

Ik vraag alle sprekers overigens de timing in acht nemen, anders krijgen we een nachtzitting, en daar is niemand mee gebaat. Mijnheer Wymeersch, u krijgt nog een halve minuut.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-president, is deze studie gevraagd ? Zo neen, waarom niet ? Zo ja, wat was het antwoord ?

Hoe staat u tegenover de uitspraken van de nationale ministers die zich niet gebonden verklaren door de resultaten van uw onderzoek ? Welk nut heeft dit onderzoek nog en zou het niet beter zijn het geld aan andere dingen te besteden ?

Hoe zult u deze resultaten in maatregelen omzetten, als de nationale regering niet wil meewerken ?

Blijft u bij uw uitlatingen aan het adres van de nationale minister van Sociale Zaken, en blijft u erbij dat deze minister niet langer deel kan uitmaken van de federale regering ?

Tot slot, bent u van plan te wachten tot de zomer van 1994 om uw conclusies te trekken, of neemt u nu al maatregelen ? Zal u zich blijven opstellen als een Mechelse scheper, of

Wymeersch

gaat u verworden tot een voetmat ? Wij kunnen deze laatste mogelijkheid niet aanvaarden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik was van plan tussenbeide te komen, maar na de uiteenzetting van de heer Wymeersch zie ik daarvan af.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het onderwerp van deze interpellatie was de studie en de beslissingen die wij in de Vlaamse regering hebben genomen met betrekking tot het rechtekken van niet-objectieve transfers in de sociale zekerheid.

Mijnheer Wymeersch, u bent zeer uitvoerig op een onderwerp ingegaan dat niet aan de orde was, maar ik zal er kort en bevestigend op antwoorden. De eerste minister heeft mij persoonlijk bevestigd wat de heer Moureaux in de Senaat heeft gezegd. Ik kan dus herhalen wat ik in de Vlaamse Raad heb gezegd namelijk, dat het incident gesloten is. Mocht de heer Moureaux deze verklaring niet hebben afgelegd dan zou ik bij mijn standpunt gebleven zijn dat dergelijke uitspraken van een federaal minister in het kader van de federale loyaliteit moeilijk te aanvaarden zijn. Overigens raad ik u aan om de federale premier te interpellieren, want hij schrijft de ministeriële deontologie voor voor zijn ministers, wij doen dat voor de onze.

Ik kan u geruststellen over de grond van uw interpellatie, want de onderzoeksopdracht over de doorzichtigheid van de financiële transfers in de sociale zekerheid en hun onderlinge mechanismen wordt uiteraard voortgezet en is toevertrouwd aan de beste experts in Vlaanderen. Minister Sauwens heeft de voorbereidende stappen gedaan na onze bespreking in het Vlaamse ministeriële comité, en hij heeft alle schikkingen getroffen en experts aangesteld.

De federale regering is nog niet om medewerking gevraagd, mijnheer Wymeersch, omdat de Vlaamse onderzoeksgroep eerst een inventaris moet maken van de federale gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van de onderzoeksopdracht en van de instanties die over deze gegevens beschikken. Dat lijkt mij de juiste gang van zaken en wij moeten nu maar eens ophouden met daarover in slogans te discussieren.

Collega Sauwens en ikzelf volgen deze onderzoeksopdracht van zeer nabij. Als de inventaris klaar is — wat de eerste fase is — en daaruit blijkt dat er vragen zijn voor de federale overheid, dan is het elementair voor de federale loyaliteit, zoals ik op 18 februari jongstleden verklaarde, dat de gegevens ons worden doorgespeeld. In een dossier als dit mogen er geen geheimen zijn.

Mijnheer Wymeersch, in een dossier als dit houdt men zich best aan de feiten. Ook het federaal regeerakkoord bepaalt dat het beginsel van de eenvormige toepassing van de sociale-zekerheidswetgeving in heel het land moet worden gerespecteerd. Eventuele ongerechtvaardigde verschillen zullen, aldus het federale regeerakkoord, worden weggewerkt. Zo voorziet de recente wet tot hervorming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering in maatregelen om klaarheid te scheppen in de verschillen tussen Noord en Zuid. Mijnheer Wymeersch, u weet wellicht dat de Algemene Raad van de verzekering voor geneeskundige verzorging de opdracht heeft gekregen om een omstandig rapport te maken over deze eenvormige toepassing. Ook in andere domeinen heeft de federale regering, aangespoord door de Vlaamse regering en het Vlaamse parlement, een aantal maatregelen getroffen om deze eenvormige toepassing waar te maken precies om die federale loyaliteit mogelijk te maken die overigens niet in een richting moet spelen. Gewesten en gemeenschappen moeten zich loyaal gedragen tegenover de federale overheid, maar de federale overheid moet dit evenzeer doen tegenover de gemeenschappen en gewesten.

Ik stel vast dat op verschillende vlakken absoluut klaarheid wordt gewenst. Wij zijn het daarmee eens en wij wensen dat dit dossier verder wordt afgehandeld in alle klaarheid en zonder geheimen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, ik mag de minister er toch op wijzen dat de titel van mijn interpellatie wel duidelijk zegt dat ik wou interpellieren over recente uitspraken van nationale ministers aangaande de rechtekking van transfers. Ik meen dus niet mijn boekje te buiten te zijn gegaan met deze interpellatie.

De minister-president verklaart dat tot op heden nog geen enkel gegeven is gevraagd aan de federale regering, vermits eerst een inventaris moet worden gemaakt.

Ik ga hiermee akkoord maar ik wijs erop dat de werkgroep reeds drie maanden geleden werd opgericht. Het wordt dus stilaan tijd dat er resultaten worden geboekt.

U geeft toe dat er geen geheimen mogen zijn. Wij juichen deze verklaring toe en zullen een motie indienen om ervoor te zorgen dat er in de toekomst geen geheimen blijven bestaan.

Bij uw verwijzing naar het regeerakkoord met betrekking tot bepaalde feitelijkheden, kan ik niet nalaten even meewarig te glimlachen. U weet immers net zo goed als ik welke holle frasen er vaak in regeerakkoorden staan. Zo bevatte het vorig regeerakkoord van de nationale regering een klein en vrij onduidelijk zinnetje in verband met amnestie, en ook op dat vlak werd niets gerealiseerd.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mag ik de heer Wymeersch erop attent maken dat de ministeriële besluiten tot oprichting van de Algemene Raad voor de Ziekteverzekering en de ministeriële besluiten in verband met de nominatie

Van Grembergen

ve benoeming van de personen die tot die Algemene Raad voor de Ziekteverzekering zullen behoren, op 30 maart 1993 moeten verschijnen. Die Algemene Raad zal tot opdracht hebben om de cijfers over de transfers samen te stellen, zodat deze cijfers op het federale vlak ter beschikking kunnen worden gesteld en moeten gesteld. Eerste minister Dehaene heeft inderdaad verklaard dat deze cijfers tot de federale loyaleiteit behoren en dat zij aan de Gemeenschappen moeten worden overhandigd.

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Wymeersch werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de bevoegdheidsafbakening tussen de Staat en het Vlaamse Gewest

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de bevoegdheidsafbakening tussen de Staat en het Vlaamse Gewest.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter,

mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, deze interpellatie heeft tot doel in te gaan op de federale recuperatiepolitiek die zich mogelijk aankondigt. Dit is een belangrijk gegeven, gezien de op handen zijnde staats hervorming.

In de nota die ik u vooraf heb overhandigd, heb ik voorbeelden aangehaald die ik nog even zal toelichten.

Het eerste voorbeeld behandelt het probleem van arbeid en tewerkstelling. Federaal minister Smet heeft in de loop van vorig jaar een begeleidingsplan voor langdurig werklozen opgesteld. Om dit plan concreet te kunnen uitvoeren, was zij verplicht akkoorden te sluiten met de gewesten. De personen die negen maanden werkloos zijn, noemt men de Miet-Smetters, na twaalf maanden werkloosheid worden zij dan werkklijanten in de sector van de tewerkstelling.

De minister heeft onlangs een federale tewerkstellingsconferentie aangekondigd, waardoor zij zich begeeft op bevoegdheidssterreinen die tot de gemeenschappen en de gewesten behoren. Zo voorziet zij in tewerkstellingsinitiatieven in de non-profitsector: KMO's, minder-validen en kansarme werknemers.

Minister Detière verklaarde in de Financieel Economische Tijd van 2 maart 1993 dat we erover moeten waken dat we niet terugkeren naar een hernationalisering inzake arbeidsmarktbeleid, zoals in het geval van de uitkering van arbeidskaarten aan buitenlanders.

In mijn tweede voorbeeld verwijst ik naar de OCMW-wetgeving. Mevrouw Onkelinx, die hiervoor als federaal minister bevoegd is, heeft een urgentieprogramma aangekondigd, dat de wetgeving van de gemeentelijke OCMW's grondig zal veranderen. Het Sint-Michielsakkoord vermeldt echter dat de OCMW-wetgeving gecommunautariseerd zal worden.

Op dit vlak bestaan dus tegenstrijdigheden.

Naar aanleiding van een gelijkaardige situatie beantwoordde de federale minister van Binnenlandse Zaken

mijn voorstellen om de werking in de intercommunales te verbeteren, met de verklaring dat het geen zin heeft zich hierover op federaal vlak nog langer te bekommeren omdat deze materie over enkele maanden tot de bevoegdheid van de gewesten behoort en dus beter door de gewesten kan worden behandeld.

Minister Onkelinx blijft nochtans een urgentieprogramma aankondigen dat de OCMW-wetgeving blijkbaar drastisch zal veranderen.

Het KMO-beleidsplan van de federale minister stelt maatregelen voor die moeten bijdragen tot een grotere rechtszekerheid van de zelfstandige ondernemer. Een aantal bevoegdheden in dit plan zijn federaal. Hierover is geen betwisting. Andere echter bevinden zich in de schemerzone tussen de federale en de Vlaamse bevoegdheid. Ik verwijst in dit verband naar de KMO-barometer, het tewerkstellingsbeleid met betrekking tot de KMO en de vorming van werkzoekenden.

De federale ministerraad kondigt aan dat dit KMO-beleidsplan slechts een begin is en dat nog meer maatregelen zullen worden getroffen.

Het landbouwbeleid zal voor een groot gedeelte worden gecommunautariseerd zodat ook op dat vlak problemen zullen rijzen. Terzake is er reeds een teken aan de wand. De Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwproducten, die promotie-initiatieven neemt, zal eveneens worden gecommunautariseerd. De voorzitter van die dienst verklaart echter dat wat hem betreft niet zo ver mag gaan. De federale minister reageert hierop niet !

Ook deze aspecten van het probleem zouden beter moeten worden georganiseerd.

Een ander voorbeeld vormt het wetsontwerp op de jeugdbescherming. De Vlaamse regering heeft de federale minister van Justitie gevraagd de behandeling van dit wetsontwerp stop te zetten omdat sommige erin behandelde aspecten behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Van Vaerenbergh

Een laatste voorbeeld is dit van de slachtofferhulp. Ook dit is **een** probleem gecreëerd door het departement van Justitie. Zowel de federale minister van Justitie, de heer **Wathel**, als mevrouw Smet zijn van oordeel dat meer hulp moet worden geboden aan slachtoffers van misdrijven. Dit behoort in feite tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, die trouwens zelf een twintigtal centra voor slachtofferhulp heeft erkend en betoelaagd.

Ook hier is er dus een schemerzone en zou er duidelijkheid moeten worden geschapen.

Vandaar mijn heel concrete vragen. Ten eerste, welke houding zal de Vlaamse regering innemen tegen wat ik noem een poging tot federale recuperatie? Zelfs de Vlaamse minister van Arbeid maakte gewag van een poging tot hernationalisering.

Ten tweede, welke houding zal de Vlaamse regering innemen indien zou blijken dat dergelijke poging ook op andere terreinen wordt ondernomen?

Ik trek hieruit het volgende besluit. Ondanks de moeilijkheden op financieel vlak van de federale regering zijn er blijkbaar nog voldoende middelen die worden uitgegeven maar die beter aan de gemeenschappen zouden worden besteed. Ik vraag me ook af of de federalisering en de communautarisering niet moeten worden voortgezet. (**Applaus bij de VU**)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh biedt me de gelegenheid om onze benadering van dit probleem toe te lichten.

De heer Van Vaerenbergh heeft een viertal voorbeelden gegeven en legde de nadruk op zowel het begeleidingsplan voor werklozen als het KMO-beleidsplan.

In elke federale of confederale staat

zijn er bevoegdheden van de verschillende entiteiten. De aflijning van die bevoegdheden is nooit helemaal sluitend en er is dus steeds een schemerzone, die men ook de concurrentiële zone zou kunnen noemen.

Andere bevoegdheidsproblemen doen zich dan weer voor naar aanleiding van nieuwe beleidsdomeinen, nieuwe technologieën en toepassingen op allerlei vlakken.

Afgezien van het Belgische gegeven is het dus goed dit zo duidelijk mogelijk uit te werken. Wij gaan er van uit dat iedereen zijn bevoegdheidsdomein zo volledig mogelijk dient te bezetten, maar het niet mag overschrijden. De twee voorbeelden die u aanhaalt, kunnen de indruk wekken dat men van op federaal niveau pogingen heeft ondernomen om zich te herpakken. Het gaat erom dat op vrijwillige basis, in samenspraak met alle entiteiten en in onderling akkoord een begeleidingsplan werd uitgewerkt en op 22 september jongstleden werd daarover tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten een samenwerkingsakkoord gesloten. Dit is in feite een vervolg op wat wij in de afgelopen periode hebben trachten te realiseren en wat ik toen het 1+1=3-plan heb genoemd. Dit moet evenwel steunen op vrijwillige samenwerking en op de wil tot deelnemen.

Het tweede voorbeeld, het KMO-beleidsplan, is misschien iets minder duidelijk. Wij hebben zelf een aantal bevoegdheden op het gebied van de economisch-industriële politiek waartoe het KMO-beleid behoort, maar een aantal blijven federale bevoegdheden. Nu het Sint-Michielsakkoord is goedgekeurd, hechten wij, ikzelf en de hele Vlaamse regering, er groot belang aan dat er duidelijke afspraken worden gemaakt op de domeinen die u vermeldt: het werkloosheidsprobleem waar wij te kampen hebben met de splitsing tussen de uitkeringen en reglementeringen op federaal niveau en de opleiding en bemiddeling op het niveau van de gemeenschappen en de gewesten. De mensen zouden het niet begrijpen als wij in verband met de werkloosheid niet zouden proberen een samenwerking tot

stand te brengen. Dit heeft dan voor één keer niets te maken met transfers en wat daarmee gepaard gaat, maar wel met de kwaliteit en de homogeniteit van het beleid. Toch deel ik uw bezorgdheid, want dit mag niet stoe melings gebeuren, het moet in alle duidelijkheid verlopen en als er overlappingsen zijn, dan kan dat alleen op vrijwillige basis. Waar deze regel niet wordt gerespecteerd, is het vanzelfsprekend dat in het Overlegcomité bevoegdheidsoverschrijdingen aan bod moeten komen. Bovendien kan ik u verzekeren, mijnheer Van Vaerenbergh, dat wij als Vlaamse regering geen gelegenheid onbenut laten om de eventuele bevoegdheidsoverschrijdingen op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen. Wij beoordelen elke zaak apart en in een aantal gevallen besloten wij dat de feiten buiten de federale bevoegdheid lagen. Om tot een goede uitvoering van het Sint-Michielsakkoord te komen, is het gunstig dat iedereen zich aan deze code en dus aan zijn eigen bevoegdheid houdt. Het Overlegcomité speelt daarbij een belangrijke rol. Zo ook eventueel het Arbitragehof, waaraan wij de bevoegdheidsoverschrijdingen moeten voorleggen.

Wij moeten preventief onze bevoegdheden maximaal invullen, elk op ons eigen terrein. Dit is de dynamiek die wij er zelf aan geven. Wij staan er dan ook op dat iedereen de regels respecteert. Als er onaanvaardbare overschrijdingen zijn die niet steunen op vrijwillige samenwerking binnen het kader van artikel 92bis dat het ontstaan van samenwerkingsakkoorden toelaat op bepaalde vlakken, zullen wij de nodige stappen ondernemen via het Overlegcomité of via het Arbitragehof.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister-president voor zijn antwoord en voor het feit dat hij de Vlaamse regering garant stelt voor iedere poging van stoemelings recuperatie door het federale niveau.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de aan het Nationaal Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek toegewezen middelen.

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de aan het Nationaal Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek toegewezen middelen.

De heer L. Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik stel geregeld schriftelijke vragen waarop ik soms weinigzeggende antwoorden of antwoorden naast de kwestie krijg. Soms geven ze zowaar voldoening of geven zij correcte gegevens weer. Het gebeurt me echter niet zo dikwijls dat ze me tot een interpellatie nopen. Dat is me nu toch overkomen. En wel, toen ik het antwoord van de minister-president las op mijn vraag die ik in januari heb gesteld. Waar gaat het om ?

Op de Belgische ministerraad van 4 december 1992 werd beslist om aan het Nationaal Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek en aan zijn Franstalige tegenhanger middelen ter beschikking te stellen voor nieuwe initiatieven inzake fundamenteel onderzoek tijdens de periode 1992-1995.

Een bedrag van 560 miljoen frank werd toen uitgetrokken waarvan 55 procent naar de Vlaamse Gemeenschap ging. Het blijkt dat deze verhouding werd afgesproken op de interministeriële conferentie voor Wetenschapsbeleid van 19 november 1992.

Deze verhouding heeft mij gefrappeerd en mijn schriftelijke vraag luid-

de dan ook waarom de bevolkingscijfers of de verhoudingen inzake herkomst van de staatsinkomsten niet werden gehanteerd als verdeelsleutel. Uit uw antwoord kon ik verneemen dat de Vlaamse Gemeenschap op de interministeriële conferentie voor Wetenschapsbeleid aanvankelijk een 60N/40F-verhouding heeft voorgesteld omdat dit de verhouding weergeeft van het bevolkingsaantal tussen de gemeenschappen. Tot zover was dus alles in orde, maar anderzijds kent de verdeling van de middelen in de rijksbegroting van 1993 56,96 procent toe aan de Vlaamse Gemeenschap. Dit is al een stukje minder dan de bevolkingsverhouding en u laat in het midden of dit gerechtvaardigd is.

Blijkbaar begon het toen toch al fout te lopen want de interministeriële conferentie heeft daarop besloten om de discussie over de verdeelsleutel uit te stellen tot de vergadering van november 1992. Er moest nog worden gewacht op een initiatief van de Duitstalige Gemeenschap en aan elke gemeenschap werd gevraagd een document op te stellen met hun standpunt inzake de aard van actie en de verdeelsleutel van de middelen. U stelt daarin opnieuw heel terecht aan minister Dehousse voor om het bevolkingscijfer als objectieve parameter te gebruiken voor de bepaling van de grootte en de capaciteit van elke gemeenschap. Van minister Dehousse kon natuurlijk worden verwacht dat hij dit voorstel niet genege zou zijn en hij verwerpt het dan ook. Hij formuleert zelf een voorstel aan de interministeriële conferentie : hij wil een 55N/45F-verdeelsleutel hanteren.

U heeft daarop uw standpunt inzake het bevolkingsaantal herhaald, maar tegelijkertijd de deur toch al op een kier gezet door de verdeelsleutel van de financiering van de gemeenschappen via de financieringswet ook aanvaardbaar te noemen. De Franse Gemeenschap, de Belgische minister en de Duitstalige Gemeenschap zijn evenwel blijven wijzen op de precedents, namelijk vroegere dossiers in verband met wetenschapsbeleid waar ook al een 45F/55N-verdeelsleutel

werd gehanteerd. U ziet dus hoe gevaarlijk het is om precedents te scheppen.

Mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, ik knoop hier twee bedenkingen aan vast.

Ten eerste, als dit de afspiegeling is van een federale manier van werken waarbij wij steeds zullen worden geplaatst tegenover ofwel twee gemeenschappen en een nationale overheid ofwel twee gewesten en een nationale overheid, dan zullen we in de toekomst nog dikwijls lik op stuk krijgen.

Ten tweede, als vroegere dossiers als maatstaf worden aanvaard, dan vraag ik mij af hoever de Franstaligen in de tijd zullen terug gaan op zoek naar lichtende voorbeelden om hun gelijk aan te tonen en te verkrijgen.

Hoe u het ook draait of keert, ze hebben hun gelijk verkregen. Mijnheer de minister-president, u heeft zich uiteindelijk laten afdreigen. Sta mij toe te citeren uit het antwoord dat u mij heeft gegeven, ik citeer : Aangezien de Vlaamse Gemeenschap deze actie, die nieuwe mogelijkheden creëert voor wetenschappelijk onderzoek op post-doctoraal niveau door een versterking van het onderzoekspotentieel via tijdelijke post-doctorale mandaten, heel belangrijk vindt en aangezien het Vlaamse standpunt over de verdeelsleutel van de middelen deze actie dreigde te blokkeren, heeft de Vlaamse Gemeenschap ingestemd met de verdeelsleutel 55N/45F ; op voorwaarde dat het project van de Duitstalige Gemeenschap op het deel van de Franstalige Gemeenschap wordt aangerekend. Einde citaat.

Ik stel het belang van de beoogde actie inzake wetenschappelijk onderzoek niet in vraag. Ik kan er trouwens niet over oordelen. Ik weet dat het wetenschappelijk onderzoek, zeker het fundamenteel onderzoek, in Vlaanderen elke frank kan gebruiken.

Ik stel vooral belang in het feit dat we hier andermaal met de typische

Van Nieuwenhuysen

ingesteldheid van de meerderheid worden geconfronteerd. Deze ingesteldheid bestaat er vooral in om de meubelen te redden. Het komt erop aan binnen te halen wat we zonder veel moeilijkheden toegeworpen krijgen.

Wat ik niet begrijp, en nooit heb begrepen — ik spreek hier niet alleen over de 28 miljoen frank die de Vlaamse vorsers aan hun neus zien voorbijgaan — is waarom aan Vlaamse kant de onderhandelaars er blijkbaar nooit in slagen om zelf ook eens het been stijf te houden. Het is blijkbaar zo ingebakken dat de Franstaligen erop rekenen.

Die nieuwe mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek zijn voor de Franse Gemeenschap toch ook belangrijk. Een versterking van het onderzoekspotentieel is voor de Franstaligen toch ook belangrijk en de Waalse vorsers zijn evenmin gediend met een blokkering van dit dossier. Waarom hebt u het dan tenminste niet geprobeerd? Zult u zich in de toekomst nog laten afschepen, want dat is voor de toekomst ook niet onbelangrijk? Of gaat u ervan uit dat als de Waalse minister Dehousse een verdeling 45F-55N wilt, het 45F-55N zal zijn? Ce que Jean-Marie veut, Dieu le veut! Niet de bevolkingsverhouding of de verhouding van de middelen van de gemeenschappen in de rijksbegroting tellen, maar alleen de wil van de heer Dehousse. Daarvan kan niet worden afgedongen, dus slikken we de bittere pil alweer door. De heer Van den Brande moet braaf zijn, hij moet tevreden zijn met wat hij krijgt. Als hij stout is, krijgt hij niets.

Mijnheer de minister, ik voel met u mee. Na dergelijke ervaringen begrijp ik zeer goed waarom u zich al eens tot confederale uitspraken laat verleiden. Ik meen zelfs dat een stap verder u niet bepaald verdriet zou doen, al zult u dat hier wellicht niet willen toegeven.

Vandaag, en wellicht ook morgen, zitten we dus nog met die Belgische werkelijkheid. De manier waarop wij keer voor keer, ook hier, worden gerold, doet mij mijn hart vasthouden voor de toekomst.

Ik vraag u dus waarom u in dit dossier geen voet bij stuk hebt gehouden? Zult u zich in de toekomst ook nog neerleggen bij de thans gehanteerde verdeelsleutel.

Ik had graag dat u mij ter zake enigszins zou kunnen geruuststellen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, deze interpellatie geeft mij de gelegenheid om even het woord te voeren ten einde het debat te verruimen en een aantal vaststellingen te doen.

Een eerste vaststelling is dat we met het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek van zeer ver komen. Enerzijds is er de nota van 1991 van secretaris-generaal Monard die vrij scherp was voor het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Dat heeft in 1991 echter aanleiding gegeven tot een structuur voor het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek die in een volledige autonomie voor de Vlaamse sector voorziet en die de facto optreedt als een afzonderlijke instelling met een eigen administratie en een raad van bestuur. Wij zijn gelukkig dat het op die wijze is geëvolueerd.

Het Vlaams Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek heeft ook in verband met de jonge onderzoekers een aantal maatregelen genomen die ons zeer tevreden stemmen. In de eerste plaats was er de omvorming van het mandaat van aspirant tot beurs-onderzoeker waardoor zij werden vrijgesteld van personenbelasting maar wel onderworpen waren aan de sociale zekerheid. Daardoor werden de vergoedingen van streng geselecteerde jonge wetenschappers opgetrokken en kon het aantal in belangrijke mate worden verhoogd.

Een tweede maatregel die ons zeer gelukkig stemt, is de verlenging van het post-doctoraal mandaat van twee tot zes jaar. Dit heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal.

Buiten deze evolutie die ons gelukkig stemt, wens ik de minister echter ook nog twee vragen te stellen.

Ten eerste, een van de vele kritieken in het verleden ten opzichte van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek was de ondoorzichtigheid door het feit dat er onvoldoende inlichtingen werden verstrekt, onder meer met betrekking tot afgekeurde projecten. De onderzoeker die bijvoorbeeld een project indiende waarvan de aanvraag werd afgewezen, ontving hieromtrent nooit een bericht of enige motivering. Graag vernam ik of het NFWO of de minister aan dit probleem reeds een oplossing heeft gegeven.

Ten tweede, door het Vlaams Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek werd aangekondigd dat een discussie zou worden gehouden tussen de verantwoordelijken van het fonds enerzijds, de kabinetten van de verschillende voogdijministers en de bevoegde besturen van de Vlaamse Gemeenschap anderzijds, om te onderzoeken op welke punten de structuur en de werkingsmiddelen van dit fonds kunnen worden verbeterd, ten einde een zo goed mogelijk apparaat te vormen voor de verdeling van middelen — ongeacht hun herkomst — ten bate van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen.

Indien de minister deze vragen niet onmiddellijk kan beantwoorden, hoop ik dat hij dit later zal doen, aangezien dit voor de onderzoekers en de onderzoeksprojecten in Vlaanderen zeer belangrijk is.

De voorzitter : Minister-president Van Den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van Den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen is gesteund op een uitvoerig antwoord op een vraag waarin ik hem geen gegevens heb onthouden. Misschien kon het wat prozaïscher zijn, maar een parlementaire vraag moet naar mijn mening volledig worden beantwoord.

Het doet mij genoegen dat de heer

Van den Brande

Van Nieuwenhuysen onze bekommernis aangaande het wetenschapsbeleid deelt. Voor het eerst heb ik in de Vlaamse regering, in samenwerking met verschillende collega's, beslist het wetenschapsbeleid te coördineren.

Mijnheer de voorzitter, met grote overtuiging hebben wij de begroting voor Wetenschapsbeleid opgetrokken. Inderdaad, bij de begrotingscontrole heb ik de middelen onmiddellijk met 4,5 percent verhoogd. Indien wij de begroting voor 1992 en 1993 vergelijken, is er een stijging vast te stellen van 12,5 percent. Dit gebeurde niet zo maar. Deze middelen werden op andere begrotingsposten bespaard.

Ik verwijs ter zake ook naar het project Vlaanderen-Europa 2002, waarin ik uitdrukkelijk stel dat wij de ambitie moeten hebben om de middelen voor wetenschapsbeleid de komende tien jaar op te trekken tot 2 percent van het bruttonationaal produkt. Op die manier staan wij sterk voor de toekomst. Het is trouwens de meest democratische hefboom om vooruitgang te verwezenlijken via opleiding, vorming en kennisontwikkeling, niet alleen ten dienste van onze gemeenschap maar ook als solidariteitsbijdrage aan de wereld.

In de huidige context hadden de 560 miljoen frank betrekking op nieuwe initiatieven. Het moet worden toegejuicht dat de federale overheid, ondanks haar zeer grote budgettaire problemen, nieuwe kredieten heeft verstrekt.

Er werd een langdurige discussie gevoerd over de mogelijke verdeelsleutels.

Zij kunnen gesteund zijn op het bevolkingsaantal 59,6N/40,3F ; het kan de verdeelsleutel zijn gehanteerd in de financieringswet, zijnde het aantal leerlingen/studenten, 57,5N/42,5F ; het kan een mechanisme zijn dat die twee parameters samenbrengt. Zoals u weet, werd tot op heden, ook in de vorige federale regering, telkens de verdeelsleutel 55N/45F gehanteerd. Dat bracht wel een hele discussie met zich, want het is inderdaad ooit an-

ders geweest. Wij maken dus voorde-
ringen.

In de interministeriële conferentie hebben wij aan onze federale collega gezegd de verdeelsleutel 55N/45F principieel niet te aanvaarden. Daarom werd ook de nodige briefwisseling gevoerd en ik heb dit standpunt zelf toegelicht op bovengenoemde interministeriële conferentie. De beslissing die dus ter zake werd genomen is, wat ons betreft, de afwijzing van de verdeelsleutel 55N/45F.

Onder meer ook uit contacten met de Vlaamse wetenschappelijke wereld weet ik dat wanneer er een blokkering zou zijn ontstaan in de interministeriële conferentie waardoor bijkomende middelen niet ter beschikking zouden worden gesteld aan de vele Vlaamse vorsers die het geld hard nodig hebben, de enige mogelijke oplossing erin bestond het percentage van de Duitstaligen in het Franstalige percentage in te calculeren. Dit wil zeggen — en dat is een belangrijke stap voorwaarts in de discussie inzake de verdeelsleutels — dat in de 55N/45F-verhouding voor het eerst 2 percent in de 45 percent is vervat is voor Duitstalige initiatieven. Wij willen hier nogmaals duidelijk zeggen dat wij ook de Duitstalige Gemeenschap een aantal rechten en mogelijkheden willen geven ten voordele van hun jongeren. Over alle Vlaamse fracties heen bestaat hierover wellicht geen discussie. Wij moeten dan ook consequent zijn wanneer dit principe in concrete middelen wordt vertaald.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de genomen beslissing had vooral tot doel de kredieten niet verloren te laten gaan. U zegt dat dit eveneens geldt voor de Franstalige Gemeenschap, wat correct is. Indien er in de interministeriële conferentie echter geen consensus tot stand was gekomen, dan had de federale minister een eigen sleutel kunnen voorleggen aan de federale ministerraad. In dit geval zou de voorgestelde verdeelsleutel er anders hebben uitgezien en geen illustratie zijn van de verbeterde verhouding. In de 45 percent is 2 percent bestemd voor de Duitstalige Gemeenschap.

De verdeling van de middelen voor nieuwe projecten en voor een aantal andere mechanismen zal in het licht van het Sint-Michielsakkoord worden besproken tijdens de interministeriële conferentie. Deze 55N/45F-sleutel werd tijdens de laatste jaren steeds gehanteerd. De heer Schiltz heeft in zijn hoedanigheid van federaal minister van Wetenschapsbeleid een aantal correcties gedaan die wij echter niet aanvaarden als wettelijke basis. De discussie moet dus worden voortgezet zodat een juiste verdeling wordt bekomen.

Mijnheer Van Vaerenbergh, op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat er intensief wordt overlegd tussen de betrokken kabinetten, bijvoorbeeld tussen minister Van den Bossche, minister Demeester en mezelf. Op deze manier proberen wij een grotere samenhang te bereiken. Over uw vraag in verband met de niet-motivering zal ik mij nader informeren en u hierop zo snel mogelijk antwoorden. Ik apprecieer ten zeerste dat men kritiek geeft. Het is positief dat men vanuit het beleid wordt geconfronteerd met parlementaire kritiek. Ik apprecieer evenwel ook positieve evoluties : ik verwijs hierbij naar een aantal reacties van onze beste krachten. Geleidelijk aan worden niet alleen een aantal zaken rechtgezet, maar ook verstevigd, niet alleen met woorden maar ook op budgettaire vlak. Dit is een kwestie van prioriteiten. Wetenschapsbeleid vormt een topprioriteit voor mezelf en de Vlaamse regering.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's mijnheer de minister-president, u heeft zeer terecht het belang onderstreept van het wetenschappelijk onderzoek. Ik neem aan dat alle fracties in de Vlaamse Raad het daarover eens zijn. U heeft ook beklemtoond dat nieuwe initiatieven in deze sector zeer belangrijk zijn.

U zegt dat u de verdeelsleutel die thans wordt gehanteerd niet principieel aanvaardt. Ik had liever gehoord dat u die principieel niet aanvaardt. De blokkering had immers

Van Nieuwenhuysen

ook voor de Franstalige Gemeenschap gegolden. Ik twijfel er nog steeds aan of, indien u het been had stijf gehouden, dit uiteindelijk niet had geleid tot een betere verdeelsleutel voor Vlaanderen.

De Franstalige Gemeenschap staat nu inderdaad 2 percent af voor de Duitstalige Gemeenschap. Ik ben echter vooral geïnteresseerd in het aandeel voor Vlaanderen. Dit aandeel blijft 55 percent. Ik wil er uw aandacht op vestigen dat 55 percent de verdeelsleutel is die werd gehanteerd door de federale minister van Wetenschappelijk Onderzoek, de heer Dehousse. Men heeft wel degelijk zijn verdeelsleutel aanvaard.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wil het debat helemaal niet rekken, maar ik denk dat de heer Van Nieuwenhuysen toch zeer goed inziet dat we door het aandeel van de derde gemeenschap te verrekenen op de Franse Gemeenschap de berekening opnieuw moeten maken. De verhouding tussen de drie gemeenschappen wordt dan 55N-43F-42D. Naar mijn mening is dit een zeer belangrijke aanzet om tot een betere sleutel te komen. Als ik dat niet had gedaan, had men de verhouding gewoon gelaten zoals ze oorspronkelijk werd voorgesteld door collega Dehousse. Ik denk dat wij op dit vlak al het mogelijke hebben gedaan. Wat ons betreft wordt de verhouding 55N-45F wettelijk niet aanvaard. Bij het beslissen over volgende dossiers zal er dus verder overleg moeten plaatsvinden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de AIDS-preventie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Merckx-Van Goey tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de AIDS-preventie.

Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, half februari startte de informatiecampagne rond AIDS. Concreet wordt er op radio en televisie een spot uitgezonden en werden er advertenties in magazines ingelast. Men zegt wel dat het hier om de eerste grote condoomcampagne van Vlaanderen gaat, maar eigenlijk is het al de derde. Er waren vroeger al een reeks televisie-spotjes en nog niet zo lang geleden werd er massaal een folder verspreid. Telkens wordt er bijna uitsluitend op het condoomgebruik gewezen.

Het mediagebeuren beperkt zich hoofdzakelijk tot het promoten van het gebruik van condoemen. Dit is terecht een pragmatische keuze die bovendien conform is aan de goedgekeurde begroting en de goedgekeurde motie van aanbeveling van 19 november 1992, ingediend door de heer De Groot en mevrouw Maximus. Hiermee koos de Vlaamse Raad voor continuïteit in het beleid. Op 9 januari 1991 werd de **Gemeenschapsminister van Onderwijs** immers in een motie van aanbeveling die de besprekingen rond de beleidsbrief opvoeding tot relatiebekwaamheid afrondde, gevraagd om de nodige leermiddelen te laten ontwikkelen. De aanzet daartoe gebeurde ook. Het project later begint nu kreeg vorm en inhoud en sinds maart 1992 werd de video en het educatief materiaal aan 710 secundaire scholen in Vlaanderen verstrekt. Het gaat hier om een project waarin zowel het onderzoek, de methodiek als het aangepaste leermateriaal aan bod komen. Wat de vorming van leerkrachten betreft faalt het project voorlopig nog. Hiervoor is omzeggens niets gepland en er is nog weinig of niets van uitge-

voerd. Deze vorming staat nog in een beginfase en er moet nog heel wat worden gestructureerd. Men heeft zich trouwens nog niet eens de vraag gesteld wat er bij de vorming van nieuwe leerkrachten moet gebeuren. Dit zeer waardevolle project is dus zeker nog niet afgerond. Op basis van aanvragen wordt geschat dat ruim 150.000 leerlingen in Vlaanderen dit schooljaar met deze vorming zullen worden geconfronteerd.

Gezien dit succes werd in een tweede luik van de motie van aanbeveling van november 1992 gevraagd om de AIDS-preventie een permanent karakter te geven. Het was de overtuiging van deze Raad dat jaarlijks nieuwe groepen jongeren met het project opvoeding tot relatiebekwaamheid moeten worden geconfronteerd. In de toelichting bij de begroting voor 1993 lezen wij echter dat dit project in september 1993 zal worden stopgezet. De expliciete navorming van leerkrachten voor het schooljaar 1993-1994 zal worden ingeschreven binnen de navormingsprioriteiten rond de gezonde school.

Mevrouw de minister, opvoeding tot relatiebekwaamheid vormt slechts een klein deeltje van de vele punten die in de navorming van leerkrachten aan bod moeten komen. Als dit de wijze is waarop een — door de Vlaamse Raad gevraagd — permanent karakter wordt gegeven aan deze vorm van opleiding, dan is dit een eerste klas begrafenis waarmee wij het niet eens kunnen zijn.

Maar is hiermee het permanent karakter verzekerd ?

De realiteit van het seksuele gedrag van jongeren en wat hun door de media wordt voorgespiegeld, verplicht ons over een aantal zaken na te denken. De dreiging van AIDS en de legalisering van abortus dwingen ons de noodzaak van preventieve maatregelen in te zien. We worden voor feiten geplaatst en we kunnen niet doen alsof ze niet bestaan.

De feitelijke situatie waar men niet buiten kan, is dat seksualiteit niet meer wordt beperkt tot het huwelijk of tot de periode ervoor. De jeugd

Merckx-Van Goey

beleeft dit anders dan hun ouders en hun leerkrachten. Er is hier duidelijk sprake van een ware **betekenisverschuiving** die maakt dat preventie een plicht moet genoemd worden. Het kan niet dat door het zwijgen van volwassen jongeren ziek worden of ongewenst zwanger worden. Daarom is het onze overtuiging dat preventie-acties zonder zingeving niet beklijven.

Mevrouw de minister, ik ben benieuwd te horen wat de zingeving is van deze reclamespotjes op radio en televisie. Prestatiegerichte seksualiteit leidt tot risicogedrag en relationele verschraling.

Wij zijn ervan overtuigd – en de praktijk wijst in die richting – dat jongeren nood hebben aan relatiegerichte seksualiteit.

Ter motivatie verwijzen wij naar enkele reacties na de grootschalige AIDS-preventie-actie. Wij vonden toen een aantal duidelijke signalen in de kranten van maart 1992, ik citeer : door een gebrek aan juiste kennis vermoeden de jongeren dat het allemaal zo erg niet is. Hoeveel jongeren denken nog dat wanneer zij elkaar drie weken kennen alle gevaar op AIDS geweken is ? Einde citaat. Informatie over en kennis op zichzelf zijn onvoldoende om het risicogedrag zelf te veranderen.

Enkele dagen later signaleerde de AIDS-telefoon dat bij de groep jonge opbellers vooral algemene vragen rond seksualiteit worden gesteld. In hetzelfde artikel stelden de verantwoordelijken van de AIDS-telefoon de vraag of er thuis en op school wel voldoende toegankelijke seksuele en relationele voorlichting wordt gegeven. De telefoons gaan over gevoelens en emoties.

Wij praten hier over seksualiteit en niet uitsluitend over sex. Jongeren hebben nood aan goede relaties en het is onze overtuiging dat deze aanpak niet alleen preventief kan werken op het vlak van AIDS, ook ander maatschappelijke problemen waarmee wij nu worden geconfron-

teerd, vinden wellicht hun oorzaak in een gebrek aan relatie : denken wij hierbij aan het druggebruik, ongewenste zwangerschappen en jeugdcriminaliteit .

Maatschappelijk gezien evolueert de mens naar een vervroegde en toenemende zelfstandigheid inzake relatievorming en -beleving. Een recente enquête van professor Geeraert bij Belgische jongeren toonde aan dat 23 percent van de 16-jarigen en reeds 58 percent van de 18-jarigen ervaring hebben met geslachtsgemeenschap. Hoe gaan wij met dit gegeven om ? Immers, dit plaatst een groot aantal jongeren voor concrete problemen als gevolg van risicogedrag. Dat risicogedrag wordt nog verhoogd door een gebrekkige seksuele opvoeding en voorlichting en doet de onzekerheid inzake waarden, normen en persoonlijke weerbaarheid van de jongeren toenemen. Vele ouders en leerkrachten zijn blijkbaar niet vertrouwd met de manier om dit onderwerp aan te brengen en vinden het vaak te delicaat.

Dat betekent dat de campagne van

de beleidsmensen eerst en vooral moet werken rond verantwoordelijk gedrag. Wij moeten de jongeren in hun relaties met anderen opvoeden tot mensen die zich goed voelen en bekwaam zijn verantwoorde keuzes te maken met respect voor de eigenheid van de ander.

Mevrouw de minister, in de thans gevoerde campagne vind ik niets terug dat de jongeren ertoe zou aanzetten zich verantwoordelijk te gedragen. Het is nochtans mijn overtuiging dat, zonder de dialoog over relatievorming, de mogelijkheid dat jongeren – dat werd ook wetenschappelijk bewezen – hun risicogedrag wijzigen in een verantwoordelijke houding, enorm verkleint. Meer nog, ook de interesse voor informatie ter zake daalt spectaculair. Zulke grote campagnes brengen geen aarde aan de dijk omdat op een essentieel element, waarover de Raad het nochtans eens was, geen vooruitgang wordt geboekt.

De heer W. Seeuws : Mevrouw Merckx, ik heb aandachtig naar u geluisterd, zoals altijd trouwens, maar

Minister L. Detiège (SP) werd naar aanleiding van de TV-spot over AIDS-preventie geïnterpelleerd

Seeuws

wel met stijgende verwondering. U gaat er blijkbaar van uit dat er ter zake in de scholen niets wordt ondernomen. De campagne is slechts een bij komend hulpmiddel. Voorlichting is een taak voor het gezin — ik weet uiteraard dat daar problemen kunnen rijzen —, maar vooral ook voor de scholen. De tijd is toch al lang voorbij dat het in sommige scholen verboden was daarover te praten. Ik neem aan dat de belangrijkste netten, die meestal de meeste leerlingen aantrekken, ook voldoende voorlichting geven en inspelen op de campagne en de AIDS-problematiek. Ik zou dat als leerkracht toch doen ! Ik zie trouwens niet goed hoe het anders kan.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Seeuws, wanneer het AIDS-probleem in de audio-visuele media herleid wordt tot zijn louter mechanisch aspect..

De heer W. Seeuws : Dat is geen onbelangrijk aspect.

De heer E. Van Rompuy : en ontstaat van zijn ethisch aspect.

De heer W. Seeuws : Daarop te wijzen, is toch de taak van de school ?

De heer E. Van Rompuy : Dan hebben wij daarmee moeite, precies omdat de overheid zich dan via de televisie op een eenzijdige manier tot het publiek richt. Vandaar dat de motie van aanbeveling meer dan alleen het condoomprobleem betreft. Hier verschillen wij meer en meer van mening met u. Het probleem van de drugs kan niet worden herleid tot dat van methadon, net zoals het AIDS-probleem niet enkel te maken heeft met het al dan niet gebruiken van condooms. Ik denk dat mevrouw Merckx dat tracht te verduidelijken.

De heer W. Seeuws : Men kan toch het probleem via de televisie niet aanbrengen zoals men dat kan in het dagelijkse contact met de leerlingen ?

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Wij verwachten van de overheid dat zij, wanneer zij een campagne voert, zich verantwoordelijk opstelt. Dat was ook de reden van mijn interpellatie.

Ik hoop ook te vernemen dat de campagne inderdaad past in een geïntegreerd beleid.

Het is onze overtuiging dat de actuele actie met betrekking tot de AIDS-preventie en het condoomgebruik een logisch gevolg moet krijgen, zoals dit eerder in de motie van aanbeveling was bepaald. Vraag is hoe de Vlaamse regering gevolg zal geven aan de uitvoering van dit tweede luik van de motie van aanbeveling. Werden de mogelijkheden reeds onderzocht om projecten zoals opvoeding tot relatiebekwaamheid structureel en op een wetenschappelijke manier verder op te volgen ? Mijnheer Seeuws, dit project liep binnen de drie onderwijsnetten. Het is een prachtig programma, maar ik stel vast dat het in september 1993 budgetair afloopt. Het luik inzake opleiding en nascholing van de leerkrachten werd helemaal nog niet aangevat. De detacheringen die hiervoor werden gedaan, werden onlangs gehalveerd. Waarom worden zij gehalveerd op een ogenblik dat ook met de AIDS- en condoomcampagne tal van vragen worden losgewerkt ? In plaats van de detacheringen te halveren, zouden zij moeten worden verdubbeld. Alles lijkt erop dat het beleid deze projecten rond opvoeding tot relatiebekwaamheid afschrijft. Hoe wil men dan dat de scholen deze projecten niet maken. Waar blijven de middelen om substantieel, maar ook definitief en niet louter op jaarbasis deze mogelijkheden te kunnen verderzetten ? Het mandaat van de betrokken persoon die zich achter dit initiatief had gezet, wordt niet verlengd. Het loopt af in september 1993. Wat baat het dan dingen los te werken als er geen opvang gepland is ?

Inderdaad, een mediacampagne is niet vol te houden, een project dat enkel rond naambekendheid werkt, volstaat niet. Een campagne rond een project relatie-vorming, dat structureel verankerd wordt, kan wel worden volgehouden. Zet 'm op moet schroom overwinnen, ook de schroom in de relatie, maar dat is een werk van lange adem.

Het hoofdobjectief van deze interpel-

latie is het verkrijgen van een antwoord op de structurele verankering die AIDS-campagnes in ons Vlaams beleid kunnen hebben. Wij voeren niet alleen reclamecampagnes, wij werken ook inhoudelijk en vertrekend vanuit de beleving van de jongeren kan aan relatiebekwaamheid worden gewerkt.

Inzake de gevoerde campagne wens ik ook enkele vragen te stellen. Op welke wijze werd deze mediacampagne voorbereid ? Waarin bestond de wetenschappelijke ondersteuning van deze campagne ? Hoe werd dit voorgelegd aan wetenschappelijke instellingen ? Welke doelgroepen werden met deze campagne gevisieerd ? Hoe werd de diversificatie van de verschillende doelgroepen in de campagne ingebouwd ? Werd met de scholen contact gelegd om eventueel de navolging te doen ? Hoe zullen de scholen en de ouders de vragen opvangen rond informatie en documentatie ?

Is er een vangnet ? Als de overheid een verantwoordelijkheidsgevoel wil oproepen bij de jonge burgers van dit land, dient zij zelf verantwoordelijk te zijn en dient zij, zeker voor de vragen die door de jongeren zullen worden opgeroepen, in een vangnet te voorzien.

Op welke wijze zal het effect van deze campagne worden gemeten ? Hoe zal de kennisoverdracht en de gedragsverandering worden getoetst ? Het is immers belangrijk lessen te trekken uit deze ervaring, teneinde in de toekomst nieuwe succesvolle campagnes te kunnen voeren.

De voorzitter : De heer Candron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, waarde collega's, in zijn opinie-artikel van 3 maart in De Nieuwe Gids, uitte Luc Delaforterie zware kritiek op het AIDS-beleid van minister Leona Detiège die — en ik citeer : Op een plumpe manier propaganda voert voor het gebruik van condooms. Geen enkel ogenblik komt bij haar op dat in deze zaak het morele besef en de zelfbeheersing noodzakelijk zijn, neen, er wordt en-

Caudron

kel gewezen op het veelvuldig gebruik van condooms. Einde citaat.

Met alle eerbied voor de ethisch hoogstaande opinie van deze kranige tachtiger en Daensist, ben ik toch van oordeel dat dergelijke houding alleen niet zal volstaan om het HIV-virus te verbannen. De tijden zijn immers veranderd !

De opvoeding van mijn generatie, die voor de oorlog werd geboren, was zowel op school, in het gezin als in de jeugdbeweging gebaseerd op zelf-beheersing, versterving en karaktervorming. Uit recente statistieken blijkt echter dat onze kinderen heel wat lossier met deze mooie principes omspringen. Een Frans spreekwoord zegt : *Bien que la terre soit ronde, on baise dans tous les coins.*

De Volksunie steunt de stelling van mevrouw Merckx dat de opvoeding tot relatiebekwaamheid en de AIDS-preventie in het onderwijs en daarbuiten een permanent karakter moet krijgen. De gevaren van een losbandig leven op seksueel gebied, met mogelijke AIDS-dreiging als gevolg, kunnen niet nadrukkelijk genoeg worden onderstreept. Het carpe diem van de klassieke oudheid heeft in zijn overdrijvingen geleid tot de ondergang van het eens zo machtige Romeinse rijk. Bovendien mag het romantische en studentikoze *Wein, Weib und Gesang* van weleer niet ontaarden in tomeloze en levensgevaarlijke uitspattingen.

Als verantwoordelijke beleidsmensen is het onze verdomde plicht onze kinderen op een liefdevolle en realistische manier te waarschuwen voor de nieuwe gevaren van onze moderne tijd.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik deel de bekommernis van mevrouw Merckx in verband met de relatiebekwaamheid. Dat is trouwens één van de redenen waarom de motie aangaande de AIDS-preventie werd goedgekeurd door de verschillende fracties.

In mijn antwoord aan de heer De Groot op 19 november wees ik er reeds op voorstander te zijn van het project opvoeding tot relatiebekwaamheid, in de hoop dat het een blijvend karakter zou krijgen.

De minister van Onderwijs heeft inmiddels de nodige leermiddelen laten ontwikkelen. In dat verband denk ik aan de videofilm. Verder werkt men momenteel aan een reeks mappen voor de verschillende onderwijsnetten. De leerkrachten werden opgeleid om het materieel te kunnen gebruiken.

Ter zake werd een positieve evaluatie gemaakt. Ondertussen heeft men, zoals steeds trouwens, het project kunnen beoordelen.

Op de basisallocatie nr. 000235 van de onderwijsbegroting 1993 zal 3 miljoen frank worden uitgetrokken voor het project Relatiebekwaamheid, dat nog minstens drie jaar zal worden voortgezet. Hiermee zullen de werkingskosten van de coördinator, kleinere acties in de scholen en de wetenschappelijke opvolging van het project worden gefinancierd.

Aan de VLOR wordt een advies gevraagd om de netoverschrijdende detachering van de heer Geeraerts, coördinator, trainer en wetenschappelijk onderzoeker, nog drie jaar te verlengen. Het zou immers zonde zijn dat al de energie die deze man in het project heeft gestoken, verloren zou gaan.

Het beleid heeft ook prioriteiten op het vlak van de nascholing. De gezonde school, in de ruimste betekenis van het woord, heeft initiatieven genomen om de vorming tot relatiebekwaamheid en seksualiteit nog drie jaar te verder te zetten.

Op dit ogenblik ontwikkelt de Dienst voor Onderwijsontwikkeling een aantal eindtermen ; zij zullen door de Vlaamse regering aan de Vlaamse Raad ter goedkeuring worden voorgelegd, zodat het werk kan worden verdergezet.

Naast de initiatieven in de onderwijssector, zijn een aantal projecten over de departementen heen in de gewone begroting opgenomen.

Mevrouw Merckx, er werd bijvoorbeeld geld uitgetrokken voor de vorming van de medewerkers van MST- en PMS-centra. De MST-equipen van het gesubsidieerd onderwijs hebben de opdracht gekregen om 5 percent van hun tijd te spenderen aan vormingsprogramma's inzake relaties en seksualiteit voor ouders, leerlingen en leerkrachten. Vrouwenorganisaties, erkend bij toepassing van het cultuuredecreet, ontvangen extra-subsidies voor gezinsopvoedende activiteiten rond seksuele en relationele opvoeding.

De Centra voor Levens- en Gezinsvragen kregen vormingsmedewerkers ter beschikking gesteld. Het Vlaams Huisartseninstituut organiseert bijzondere vormingen inzake relatiebekwaamheid en seksualiteitsbeleving voor huisartsen. De diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg en de centra voor Antropogenetica worden ingeschakeld in de programma's van de Vlaamse regering inzake relatiebekwaamheid en seksuele vorming. De opvangtehuizen voor minderjarige moeders werden ook extra ondersteund.

In het kader van het meer specifieke AIDS-preventieprogramma worden nieuwe vormingsinitiatieven inzake relatiebekwaamheid en seksualiteit betoelaagd. Ik denk hierbij aan de AIDS-brochure en aan de **condoom**-campagne, waartoe besloten werd omdat meer dan 50 percent van de vragen aan de AIDS-telefoon het condoomgebruik betreffen.

Een deel van deze initiatieven worden teruggevonden op de begroting preventie en een ander deel op andere begrotingen. Initiatieven in het onderwijs worden net als deze in de ziekenhuizen op verschillende begrotingen teruggevonden.

Er werd 3 miljoen frank toegekend aan de CGSO-vormingscentra voor de opleiding van intermediaire medewerkers in programma's ter preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen en AIDS opgenomen in vormingsprojecten inzake relatiebekwaamheid en seksualiteit bij jongeren. Ook Jeugd en Seksualiteit werd betoelaagd voor de relationele en

Detiège

sexuele opvoeding op school. Strikt genomen horen deze initiatieven niet thuis bij de AIDS-preventie en zou dit bedrag dus eigenlijk in een andere begroting moeten worden ingeschreven.

In opvolging van deze campagne komen deze twee zaken reeds aan bod. Deze initiatieven komen bovenop de bestaande maatregelen. De AIDS-preventieprojecten en de condoomcampagne zijn initiatieven ter aanvulling van bestaande projecten en zij staan niet los van die projecten. Het is ook mijn overtuiging dat sexuele en relationele vorming een permanent karakter moeten hebben. Het is echter niet altijd eenvoudig om in alle onderwijsnetten duidelijk te maken dat dit nodig is. Voor sommige projecten die wij steunen, is het niet altijd duidelijk dat ze zich mogen richten naar scholen. Er blijven daar problemen en het zal nodig zijn op dat vlak overleg te plegen.

U heeft gevraagd naar andere activiteiten met betrekking tot de strijd tegen AIDS. Op dit ogenblik maakt het interprovinciaal AIDS-coördinator een inventaris op van alle bestaande initiatieven, want heel het preventie- en onderzoekswerk was in ons land zeer verspreid. Daarom is het VIG opgericht. In dat kader hebben een aantal organisaties initiatieven genomen.

Ik kan ook verwijzen naar de beleidsnota die wij hebben ingediend in verband met AIDS, die alle organisaties vermeldt en die de nodige informatie bevat.

Daarnaast is er het wetenschappelijk onderzoek. In het samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de federale overheid zijn verschillende wetenschappelijke onderzoeken vooropgesteld. De studies gaan onder meer over de effecten van AIDS-preventie bij adolescenten en bij volwassenen en over de huidige programma's. Ook stelt de Federatie van Centra voor Geboorteregeling nog dit jaar een map samen waarin al het materiaal met betrekking tot AIDS-preventie bij jongeren wordt samen-

gebracht. In het VIG bestaat een wetenschappelijke raad, speciaal bevoegd voor deze aangelegenheden.

Uit de samenwerking met de organisaties op het veld bleek dat het verstrekken van informatie een noodzaak is. Wij werken steeds samen met die organisaties, wat zeer positief is omdat zij concrete ervaring opdoen. Het tweede deel van de motie, die goedgekeurd is, en die handelt over de relatiebekwaamheid, zullen wij, in samenwerking met het onderwijs en met andere departementen – er is ook een deel welzijn en gezin mee gemoeid – voortzetten.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar uitgebreid antwoord. Het verheugt mij dat haar campagne in deze Raad beter wordt gesitueerd, vermits zij zegt dat de campagne er is gekomen op vraag van een van de structureel betrokkenen in de AIDS-preventie. Het is belangrijk dat opvolging wordt gegeven aan de ervaringen in de praktijk. Anderzijds meen ik dat de situering een beetje laat komt. De campagne in de media loopt verder. De situering en de onderstreping dat het gaat om een geïntegreerd beleid had beter moeten uitkomen uit de campagne. Wij hebben daar een kans laten liggen. Ik hoop dat daarmee in de toekomst meer rekening zal worden gehouden.

De heer E. Van Rompuy : Ik sluit mij aan bij wat mevrouw Merckx heeft gezegd en voor de heer Caudron, die Luc Delafortrie citeert, zou ik Mark Vandevoorde van Kerk en Leven willen citeren, die zeker nog geen tachtig is.

Die nieuwe condoomcampagne wekt in haar aanpak bij de bevolking en bij jongeren de indruk dat los sexueel gedrag het normale gedrag is. Wie promiscuïteit bevordert, verhoogt echter het AIDS-risico dat nooit door een condoomcampagne kan worden opgelost. Mark Vandevoorde, die zich enorm ergert aan de TV-spot van de Vlaamse regering, trekt de vergelijking tussen verschillende pro-

blemen. Hij zegt dat we naar de wortel moeten grijpen om problemen aan te pakken. Om het milieuvraagstuk op te lossen, moet men de oorzaak aanpakken, de overconsumptie. Hier is de oplossing soberder gaan leven. Om het AIDS-vraagstuk op te lossen, moeten we de oorzaak, de promiscuïteit, bestrijden en trouw gaan leven. Ik vind geen enkel waardegebonden boodschap terug in de AIDS-spots. De campagne is erg eenzijdig opgevat. Deze problematiek verdient volgens ons een veel ruimere aanpak. Elke dag kijken twee miljoen mensen naar de televisie. De TV-spots van de Vlaamse regering reduceren het probleem tot een louter mechanisch iets. Wij zijn het helemaal niet eens met deze aanpak die getuigt van een verkeerde communicatie met de bevolking.

De voorzitter : Minister Detiège heeft het woord.

Minister L. Detiège : Ik heb kennis van de informatie die in de pers verschijnt, ook die van Kerk en Leven. ik zal u ook eens Malteser toesturen, waarin onder meer de voorzitter van de CVP wordt aangevallen voor een aantal houdingen in verband met relatiebekwaamheid, maar laten we dit alles toch relativiseren.

Wij krijgen ook zeer veel positieve reacties, en vragen om inlichtingen. Wij zien het ene niet los van het andere.

Onze brochure in verband met AIDS is ter sprake gekomen bij de bespreking van de begroting 1993. Ze is ter beschikking gesteld en indien nodig kunt u, mijnheer Van Rompuy, ze in verschillende exemplaren krijgen en zoals ik al vaker heb gezegd vervult ze een belangrijke rol in de AIDS-campagne.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verstaatsing van het Vlaamse bedrijfsleven

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verstaatsing van het Vlaamse bedrijfsleven.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, deze interpellatie bevat twee onderdelen. Aan de ene kant wil ik de beslissing rond de subsidiëring van DAF behandelen en aan de andere kant het voorstel tot oprichting van een ankerholding. Deze twee dossiers hebben een gemeenschappelijke band : het zijn twee typische dossiers die het toenemend overheidsoptreden in de Vlaamse economie illustreren. Dat gebeurt soms op een sluipende wijze, het gebeurt soms openlijk, maar we stellen vast dat de rol van de Vlaamse overheid in de economie steeds maar groter wordt.

Mijnheer de minister-president, u vindt telkens argumenten om dat kunstmatig overheidsoptreden te verantwoorden. Bij Boel ging het om zogenaamde strategische redenen, bij DAF gaat het om tewerkstellingsredenen, en bij de Vlaamse verankering gaat het om zogenaamde geopolitieke redenen. Ik stel vast dat, welke de argumenten ook zijn, de grens telkens een beetje wordt verlegd. Bij Boel wordt de 50/50 regel van privé-en overheidsinbreng in de praktijk totaal verkeerd geïnterpreteerd. Bij DAF wordt het eerste oorspronkelijk beangstigende advies van de GIMV zomaar naast zich gelegd, en met de ankerholding wordt de rode loper uitgerold voor massale overheidsparticipaties in het bedrijfsleven.

Nu begrijpen we waarom de Vlaamse

regering in haar document voor het jaar 2002 niet durft spreken van het economische vrije marktdenken, maar spreekt van een markteconomie die sociaal, ecologisch en cultureel wordt gecorrigeerd en planmatig wordt voorbereid. Mijns inziens wordt die uitdrukking gebruikt om bij iedere kunstmatige overheidstussenkost uit te kunnen leggen waarom van de vrije marktprincipes wordt afgeweken.

Maar laat ik het eerst hebben over het DAF-dossier. Mijnheer de minister-president, u hebt voor uw tussenkost van de Nederlandse minister-president, Ruud Lubbers, een opendoekje gekregen. Hij heeft u een groot staatsman genoemd. Ruud Lubbers is niet alleen een handig politicus. Hij is ook een handig zakenman geweest. Niet dat ik zoiets immoreel vind. Integendeel, ik waardeer sommige van zijn capaciteiten. Door zaken te doen met Nederlanders heb ik wel geleerd dat men op zijn hoede moet zijn als Nederlanders je beginnen te loven. Mijn vader die veel zaken gedaan heeft met Nederlanders en ook graag rijmde, zei altijd, ik citeer : Als de Nederlander uw kopje aait, weet dan dat hij in je beursje graait.

Wel in het DAF-dossier lijkt het dat de Vlaamse regering veel heeft gegeven voor het redden van het Nederlands bedrijf, maar weinig garanties in de plaats heeft gekregen. De Vlaamse DAF-holding zal voor 75 percent participeren in Nederland en slechts voor 25 percent in Vlaanderen. 75 Percent van onze Vlaamse inbreng gaat dus naar Nederland. Ook na de uitleg van de curatoren die ik gisteren op radio en televisie heb gehoord, blijven er nog vraagtekens over de tewerkstelling van Vlamingen in Nederland.

Maar dat is maar een aspect van de zaak. De discussie rond het bedrijfsrisico lijkt mij veel belangrijker en dat bedrijfsrisico is zeer groot. Alle bussinessplannen zijn gebaseerd op een bestending van de omzet, terwijl de achteruitgang van de vrachtwagens in Europa zo te voorspellen is. Bovendien wordt het dealersnet verstoord omdat de lichte vrachtwagens

uit de productie worden genomen en deze een belangrijke basis vormden van de verkooppunten in Engeland en Duitsland.

Naast die bedrijfsonzekere elementen is er het grote vraagteken rond de juridische basis waarop de Vlaamse regering zich beroept om de zogenaamde FIV-aandelen aan te wenden voor de financiering van het bedrag van 1,6 miljard frank. Na de lectuur van de financieringswet en de commentaren van de bespreking van die wet eind 1988, krijg ik de indruk — en dit bestond toen ook al — dat de voorschotten voor reconversie die de nationale regering vóór de staatshervorming gegeven had, nadien zouden moeten worden terugbetaald aan de nationale regering. Welke waarborgen heeft de Vlaamse regering dat de nationale regering dit geld niet zal teruggeven ? **(Minister-president Van den Brande in gesprek met de heer Candries)**

Ik herhaal nogmaals dat de financieringswet, zoals zij door ons werd geïnterpreteerd, bepaalde dat de voorschotten die werden gegeven vóór de staatshervorming zouden moeten worden terugbetaald. Ik heb het over de voorschotten die werden gegeven vóór de staatshervorming van 1989.

In ieder geval bestaat er hierover discussie. Ik zou willen weten welke garanties de nationale regering biedt om ons ervan te overtuigen dat zij die middelen nooit zal teruggeven.

Mijnheer de minister-president, de DAF-tussenkost is een operatie die vele vragen oproept en vele risico's inhoudt en waarin opnieuw zeer veel overheidsmiddelen worden geïnvesteerd.

Ik heb de indruk dat u zich na Boel en DAF bezig is zich vast te rijden met precedenten.

Het gaat niet alleen slecht bij DAF maar in de hele automobielsector en in vele andere sectoren. U wekt de indruk dat de Vlaamse regering de pompier wordt van de failliete bedrijven. Onder Gaston Geens waren wij het anders gewoon. Hij lanceerde de

Denys

slogan : Wat we zelf doen, doen we beter. Met betrekking tot de economische sector verklaarde hij dat in de jaren zestig te veel geld werd gegeven aan verlieslatende bedrijven en dat hij een politiek wou voeren waarbij het principe werd toegepast van back to the winner.

De heer E. Van Rompuy : U vergeet blijkbaar dat u minister Geens voor de verkiezingen de laatste Oostduitse communist heeft genoemd. Ik stel vast dat u nu postuum hulde brengt aan de liberale opvattingen van minister Geens.

De heer A. Denys : Er zijn twee periodes Geens. De eerste was de periode tot 1987, toen hij samen met ons regeerde. In de tweede periode leidde hij de regering niet meer, hij leed eerder onder de regering.

Ik heb het over zijn eerste periode, waarin hij het principe back to the winner heeft ingevoerd.

Thans wordt de klok teruggedraaid. Het bedrijfsleven voelt een dergelijke verandering goed aan. Ik voorspel u dat uw deur binnenkort zal worden platgelopen om tussen te komen bij bedrijven in moeilijkheden.

Minister-president L. Van den Brande : De deur kan moeilijk worden platgelopen, ik zet ze gewoon open omdat er al sedert maanden aanvragen om tussenkomsten binnenstromen. Het zou ons te ver leiden om u de lijst te citeren van de tientallen bedrijven die niet beantwoorden aan de criteria die ik duidelijk heb omschreven.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, indien u van plan is om sommige bedrijven te helpen en andere niet, zal u de frustratie in het bedrijfsleven verhogen. De precedents die thans door u worden geschapen, zullen leiden tot meer aanvragen. De patroons en vakbondorganisaties zullen dan samen, hand in hand komen aankloppen.

De wijze waarop u deze dossiers behandelt, doen u hoe langer hoe meer

morele argumenten verliezen om de andere, steeds toenemende aanvragen af te wijzen.

Mijnheer de voorzitter, naast de pompierfunctie bijt de minister-president zich vast in een tweede economisch dossier : de Vlaamse verankering.

Maandenlang heeft hij hierover warm en koud geblazen. Aan de ene kant verklaart hij dat de overheid hierin een rol moet spelen maar anderzijds zou het geen echt overheids-optreden worden.

Wij weten niet wat hij hiermee precies bedoelde maar waarschijnlijk was deze vaagheid een manier om de tegenstellingen binnen de CVP-fractie te verdoezelen.

Nu hebt u kleur bekend : er moet een Vlaamse overheidsholding worden gecreëerd die als anker moet dienen om bepaalde strategische bedrijven in handen van Vlaamse financiers en Vlaamse aandeelhouders te houden..

U spreekt over een holding met een beginportefeuille van 16 tot 18 miljard frank. De eerste vraag is waar dat geld vandaan moet komen.

Volgens onze inlichtingen zijn de fondsen van GIMV en Gimvindus volkomen geëngageerd door nu reeds vastgelegde projecten.

Het beste bewijs hiervan is trouwens geleverd door de 1.6 miljard frank DAF-middelen. U hebt ze op een wettelijk betwistbare wijze gehaald uit FIV-fondsen, en niet bij GIMV of Gimvindus omdat hun middelen uitgeput zijn.

De tweede vraag is wat u wil bereiken. U wil een overheidsholding oprichten die als kapstok moet dienen om het aandeelhouderschap van strategische sectoren in Vlaamse handen te houden. Dit is de officiële uitleg, en ik veronderstel dat dit ook werkelijk uw bedoeling is.

Ik meen zelfs dat het niet uw bedoeling is om de politisering en de overheidsbeïnvloeding in het bedrijfsleven te vergroten, wat bij een dergelijk optreden het onvermijdelijke ge-

volg is. Denk maar aan wat er nu met KS gebeurt.

Ik heb echter een positieve ingesteldheid en ga er dan ook van uit dat u alleen maar positieve bedoelingen hebt.

Wat wil u precies verankeren ? Uit de Top 30.000 van Trends leren we dat reeds 30 percent van de Belgische bedrijven vreemde aandeelhouders hebben.

Moet dit ons verontrusten ? Is dit de oorzaak van onze moeilijke, economische situatie ?

Niemand zal beweren dat dit de echte reden is van het feit dat het op economisch vlak minder goed gaat in België. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat het buitenlands kapitaal in het verleden interesse heeft getoond voor Vlaamse bedrijven. Anders zou Vlaanderen inzake tewerkstelling en welvaart niet staan waar het nu staat.

Mijnheer de minister-president, ik ben van oordeel dat uw aanpak inzake de Vlaamse verankering nauw aansluit bij een soort Vlaams Blokmentaliteit, waarbij afkeer wordt gecreëerd tegenover buitenlandse aandeelhouders.

Vlaamsvoelend zijn, moet op een positieve wijze gebeuren, en mag niet gebaseerd zijn op een gevoel van afkeer of wantrouwen tegenover alles wat niet Vlaams is.

Hoe kunnen we op een positieve manier aan Vlaamse beïnvloeding doen ? Dit kan niet via een overheidsholding in strategische sectoren, niet via monopolievorming of niet door de poort te sluiten voor buitenlandse geïnteresseerden.

Dit is een nieuwe vorm van verstaatsing om Vlaams nationalistische redenen die volkomen haaks staan op wat wij noemen een offensief Vlaanderen in een vrij Europa.

Wij kunnen wel aan positieve beïnvloeding doen door een kader te creëren waarin de huidige zwakke Vlaamse punten worden weggenomen.

Denys

Welke zijn die zwakke punten ? Een eerste is het feit dat kapitaalkrachtig Vlaanderen teveel spaart en te weinig kapitalen draineert naar toekomstvolle maar risicodragende projecten. In Vlaanderen is er wel een cultuur van familiale KMO-leiders die een risico nemen voor de eigen zaak, maar meer ook niet. Het echte venture- of risicokapitaal vinden wij bij ons bijna niet terug.

Ten tweede, 60 percent van het risicokapitaal komt van de overheid, wat wijst op kunstmatigheid en een gebrek aan een natuurlijke, marktconforme cultuur. Om dat gebrek te verhelpen, moet men durven kurieren aan Symptom.

De overheid moet dat gebrek niet meer verdoezelen door het risico van risicodragend kapitaal door de gemeenschappen te laten dragen. De overheid moet het kader creëren waarin de Vlamingen ertoe worden aangespoord om minder te sparen en meer te beleggen in risicodragend kapitaal.

Welke middelen zijn daartoe beschikbaar ? Ten eerste is er het fiscaal instrumentarium, een fiscale vrijstelling van bijvoorbeeld 20.000 frank per persoon, à la Cooreman-De Clercq dus, maar bijvoorbeeld alleen voorbehouden voor het beleggen in nieuwe aandelen.

Een tweede middel, iets dat op regionaal niveau kan worden georganiseerd, is de oprichting van een Vlaamse beurs voor KMO's en risicodragend kapitaal. Onder de grootste bezwaren duiken momenteel de logheid aan de bedrijven op en de hoge kosten om naar de beurs te gaan. Ook een OTC-beurs, een over the counterbeurs, zoals die in Amerika bestaat, waar vlot kan worden verhandeld, maar die uitsluitend wordt voorbehouden voor venture-capitalisten die beleggen in risicodragende projecten kan worden overwogen. Dit zijn initiatieven waaraan de Vlaamse regering haar medewerking kan verlenen.

Het zijn slechts twee voorbeelden, maar ze tonen aan hoe Vlaams kapi-

taal kan worden gedraineerd naar het risicokapitaal waardoor wij een ondernemingscultuur kunnen krijgen die gelijke trend houdt met onze Europese concurrenten.

Het risico door de overheid laten dragen, is een gemakkelijksoplossing die verlamdend en verstaatsend werkt. Het succes van de wet Cooreman-De Clercq heeft aangetoond hoe op korte termijn de privé-sector op iets kan inspelen als er een geloofwaardig kader wordt gecreëerd.

Wij vinden het dan ook jammer op bladzijde 110 van het document Vlaanderen 2002 te moeten lezen dat Vlaamse verankering niet mag uitmonden in fiscale gunstregimes. Volgens de Vlaamse regering mag de privé-sector fiscaal niet worden gestimuleerd, maar een overheidsholding wel. Het is één van de vele voorbeelden uit uw document dat aantoont dat de geest van de verstaatsing op verschillende terreinen meer en meer toeneemt.

De VLD-fractie wil dit een halt toeroepen en zal een motie van aanbeveling indienen waarin wij resoluut afstappen van de idee om een overheidsholding op te richten als anker voor Vlaams aandeelhouderschap.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik vind het spijtig dat de heer Denys er niet bij was een tweetal weken geleden, toen wij een bezoek brachten aan de GIMV. De GIMV heeft toen duidelijk uitgelegd wat zij doet, welke vooruitzichten zij heeft en heeft de elementen verklaard die tijdens de doorlichting aan het licht kwamen. Het verrast mij daarom niet dat er vanuit uw fractie stemmen opgaan, want wat baten Neyts en Bril als Denys niet zien wil. U maakt zeer dikwijls de gesprekken niet mee en gaat dan op de solo-toer. Wij hebben in de commissie Economie van de Raad een uiterst diepgaande discussie gevoerd over de KS, over het hele probleem rond Limburg en de rol die de Vlaamse overheid daarin speelt.

Het is jammer dat de minister-president hier diende te zijn, want daar was zijn aanwezigheid rendabeler geweest.

De heer A. Denys : Ik vind het niet correct dat u beweert dat ik mijn standpunt verdedig op basis van onvoldoende kennis en interesse. Mag ik u erop wijzen dat ik dit soort commissies erg waardeer, maar als de minister-president interviews geeft, onder meer aan De Standaard, waarbij hij de idee naar voren brengt van een Vlaamse ankerholding van 16 miljard frank, -iets wat in de commissie nooit ter sprake kwam-, dan vind ik dat als wij dit als fractie niet kunnen aanvaarden het onze plicht is daar openbaar tegen in te gaan als wij dit als fractie niet kunnen aanvaarden. Dit doen wij dan ook vandaag. De procedure om als parlement manifest te tonen hoe wij daarover denken, loopt via een motie van aanbeveling in de openbare vergadering van het parlement. Wij willen daar vandaag geen enkele twijfel over laten bestaan, die denkwijze wensen wij niet te volgen. Ik vind trouwens dat elke fractie daar duidelijk in moet zijn. Daarom leg ik dit hier ook voor.

De heer H. Candries : Mijnheer de voorzitter, daarenboven is er straks in de commissie een uiteenzetting over de GIMV. Heel de verankeringsproblematiek zal daar aan bod komen. Ik betreur dat én de interpellatie én de bespreking in de commissie als het ware tegelijkertijd worden georganiseerd. Ik vind het spijtig dat deze discussie niet werd gereserveerd voor de commissie omdat de thematiek daar grondiger en voor een groter publiek zal worden behandeld.

Mijnheer Denys, ik hoop dus dat u deze namiddag in de commissie zult aanwezig zijn om te horen wat er gebeurt en van de minister-president te vernemen wat hij bedoelt, wanneer hij spreekt over het bundelen van middelen .

De heer A. Denys : Ik zal er niet aanwezig zijn. De openbare vergadering heeft voorrang op de commissie, zeker op donderdagnamiddag wanneer er stemmingen zijn.

De heer H. Candries : Het zal een constructieve vergadering worden want er is veel belangstelling voor deze problematiek.

Mijnheer Denys, u hebt deze interpellatie gebruikt om uw vrees te uiten met betrekking tot verstaatsing en de rol die de Vlaamse overheid kan spelen.

Mijnheer de minister-president, het is duidelijk dat wij klaarheid moeten creëren over de reële problematiek van de verankering. Dan zullen wij aanvaarden dat verankering geen arme term is die alleen over kapitaalvorming in een bedrijf spreekt. Verankering is als een boom met vele wortels. Kapitaal is er een van maar niet de enige.

De vraag moet niet worden gesteld wat nu belangrijker is, de openbare vergadering of de vergadering met gesloten deuren van de commissie. Ik meen dat na de discussie in de commissie in de openbare vergadering een synthese kan worden gemaakt om dan tot een resolutie te trachten te komen en tot een aantal grote beleidsopties.

Mijnheer de voorzitter, deze interpellatie kwam iets te vroeg. **(Applaus bij de VU)**

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik wil het kort over twee zaken hebben.

Eerst wil ik het hebben over uw visie op de Vlaamse verankering via een overheidsholding. Ik heb eens nagekeken wat mensen uit het bedrijfsleven, professoren en mensen uit de banksector daarover zeggen in de pers. In het klassieke economische weefsel vind ik maar weinig mensen die zeggen dat een overheidsholding een goed idee is voor de verankering van Vlaamse bedrijven. Zelfs directeur Paul Maertens van de **CVP-studiedienst** is het daar niet mee eens, alhoewel hij het goed vindt in het kader van een sensibilisering.

Mijn vraag is dan ook waarom u zo'n

systeem propageert en zo'n idee lanceert? Ik vraag mij af of u zich niet eerder wil profileren als de **minister-president** van Vlaanderen die bekommert is om het Vlaamse karakter van de bedrijven. Voor onze fractie lijkt het een beetje alsof de voorzitter van de Vlaamse regering op economisch gebied meer wordt geleid door Vlaams-nationale bedoelingen dan door economische doelstellingen. Ik vind dit geen goede keuze.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega Barbé zou toch ook de internationale context moeten bekijken. Belangrijke bedrijven sluiten van de ene op de andere dag een bepaalde zetel en wijken uit naar een ander land, enkel en alleen om loonmotieven of wingewestmotieven. Vlaanderen, dat het alleen van zijn arbeidskracht moet hebben en niet zozeer van zijn kapitaal, moet voor dergelijke zaken toch waakzaam zijn. Een beleid is hoe dan ook noodzakelijk zonder daarom in verstaatsing te vervallen.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Een beleid is inderdaad noodzakelijk maar voor het huidige beleid zie ik maar weinig medestanders.

Een tweede punt waarover ik het wou hebben, is de financiering van DAF. Collega Denys heeft al aangehaald dat de GIMV in het kader van de FIV-middelen nog 1 miljard frank op een wachtrekening heeft staan. Ze hebben dit bedrag nooit gebruikt omdat er discussie is omtrent de begunstigde van dit bedrag : de federale overheid of het Vlaamse Gewest. In augustus 1992 heeft het Rekenhof u en de federale regering daar trouwens op gewezen.

Ik heb daarover een schriftelijke vraag gesteld aan minister Wathélet en toevallig heb ik gisteren het antwoord ontvangen. Ik wil u die drie zinnnetjes citeren, zodoende kent u ook het standpunt van de federale regering. Ik citeer : Artikel 56 van de bijzondere financieringswet laat

niet toe de bestemming van alle terug te betalen FIV-middelen exact vast te stellen. Een detailonderzoek zal moeten worden uitgevoerd om dossier per dossier bedoelde bestemming te bepalen. Op basis van dit onderzoek neem ik mij voor om de dossiers, waarover nog betwisting terzake zou kunnen rijzen, aan het Overlegcomité regering-executieven voor te leggen. Einde citaat.

Dit wil dus zeggen dat u een bedrag van 1 miljard frank zal toekennen voor de financiering van DAF, waarover dus duidelijk geen zekerheid bestaat of het wel van het Vlaamse Gewest is. Ik zou u uitdrukkelijk willen vragen, voor u de beslissing neemt, dit punt eerst op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen zoniet gaat u eigenlijk in de onwettelijkheid. Morgen kan de heer Spitaels dan hetzelfde doen in Wallonië.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijn collega zal niet hetzelfde doen. Dit is via het SIRW al zeer lang helemaal in de Waalse economie besteed. Dat is duidelijk.

De heer L. Barbé : Omdat de ene minister in de onwettelijkheid gaat, moet u het ook niet doen.

Minister-president L. Van den Brande : Dat is juist, maar u moet het ook niet zeggen.

De heer L. Barbé : Nu kiest u dus voor een nieuwe piste. Tot nu toe hebben de drie partijen in de Vlaamse regering steeds gesproken over overleg, democratie en rechtsstaat. Dat is toch essentieel. Ik stel vast dat u hier 1 miljard frank gaat besteden waarvan niet duidelijk is aan wie ze toebehoort.

Ik vraag u en de hele regering dus uitdrukkelijk om te voorkomen dat hier opnieuw een zwaar communautair incident wordt uitgelokt. Dit komt Vlaanderen en België niet ten goede. **(Applaus van de heer Denys)**

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal pogen zo concreet mogelijk in te gaan op de interpellatie van de heer Denys en op de overwegingen die door de collega's Candries en Barbé werden gemaakt.

In tegenstelling tot wat u zegt, collega Denys, denk ik dat er geen enkele onduidelijkheid bestaat over de financiering van het nieuwe DAF. Ik wil de krachtlijnen van de **tussenkomen** van de Vlaamse regering in de herstructurering van DAF toch even heel kort op een rij zetten, want er wordt soms zaken geschreven en gezegd die helemaal niet met de werkelijkheid overeenstemmen. Dit is echter niet voor u bestemd.

De GIMV heeft op 23 februari 1993 een positief advies uitgebracht over het businessplan van het nieuw op te richten DAF. Er werden twee expertisebureaus aangesteld, onder meer Arthur D. Little -het is de opdracht van de GIMV om dit te doen, dit gebeurt dus niet op mijn vraag- en zij hadden reeds eerder een positief oordeel over dit businessplan uitgesproken. Er is van Arthur D. Little een bevestiging gekomen nadat de vorige expertises waren gebeurd. Ik deel uw zorg over mogelijke precedentes die nadien niet rechtlijnig zouden worden gebruikt.

Het is op die basis dat de Vlaamse regering heeft beslist in het nieuwe DAF een kapitaalbreng van 800 miljoen frank te doen. Deze inbreng zal via de zogenaamde derde functie van de GIMV gebeuren. Op haar beurt, en dat is een belangrijk punt in het dossier, heeft de GIMV zelf beslist een kapitaalbreng in DAF te doen ten belope van 200 miljoen frank. Dit is belangrijk omdat de GIMV in haar constante lijn en op basis van wat in haar opdracht ligt enkel in haar eerste functie participaties heeft genomen in de mate dat de GIMV zelf, niet de Vlaamse regering, ervan overtuigd was dat ze dit kon doen. Dat is de reden waarom men zich sterk heeft gesteund op een aantal expertises en dit punt is blijkbaar onvoldoende bekend. Ik maak van de gelegenheid gebruik om dui-

delijk te zeggen dat de eerste functie, kapitaalbreng van de GIMV, de soliditeit van de participatie mede aan geeft.

Er wordt derhalve vanuit Vlaanderen voor 1 miljard frank in het nieuwe DAF geparticipeerd. Deze inbreng vertegenwoordigt 12 percent van het eigen vermogen van het nieuwe DAF. Als we participeren — ik kom daarop dadelijk terug — dan geef ik er de voorkeur aan om, dit via een kapitaalparticipatie te doen eerder dan via een waarborgtoestand die veel sterker rechtstreeks op de begroting weegt.

De participatie wordt verdeeld tussen DAF-Truck Vlaanderen, 250 miljoen frank en DAF-Truck Nederland 750 miljoen frank.

Mijnheer de voorzitter, de tussenkomen van de Vlaamse regering in het nieuwe DAF kwam er omdat dit bedrijf voldeed aan de voorschriften van de nu elf jaar oude Vesoc-richtlijn, die steun aan bedrijven in moeilijkheden afhankelijk maakt van twee voorwaarden : ten eerste, de opstelling van een uitvoerbaar businessplan dat de economische leefbaarheid van het bedrijf aantoonde ; ten tweede, een voldoende, effectief, bijkomend engagement van de particuliere sector, waardoor het vertrouwen in het businessplan wordt bevestigd. Ik kan u een lijstje opsommen van veel andere dossiers waarin de Vlaamse regering niet is tussengekomen omdat deze bedrijven niet aan bovenvermelde voorwaarden voldeden. In het DAF-dossier werden weliswaar beide basisvoorwaarden in ruime mate vervuld.

De participatie in DAF is ingegeven door de overweging dat het effectief de moeite loont een bedrijf in een tijdelijk kritische fase van zijn bestaan te steunen indien een goed perspectief op rendabiliteit voorhanden is. De operatie **kadert** dan ook volledig in de basisopdracht van de GIMV, zoals bepaald in de Mission Statement, met name als tijdelijke financiële complementaire partner op te treden om op basis van zakelijk verantwoorde bedrijfsplannen een strategische fase van een ondernemer

te steunen, met voornamelijk risicodragend kapitaal, waarbij de verdere ontwikkeling van de Vlaamse economie centraal staat. Deze tekst is niet nieuw en geeft de kernopdracht van de GIMV duidelijk weer.

Het is voldoende bekend dat de particuliere beleggers op het Europese continent zeer afkerig staan van het nemen van risico's en alleen maar met middelen over de brug komen wanneer het rendement quasi verzekerd is. Deze houding is in Vlaanderen bijzonder sterk aanwezig, meer nog dan op andere plaatsen. In het Verenigd Koninkrijk en vooral in de Verenigde Staten is de risicobereidheid van de particuliere beleggers veel groter. Daarom is er ook een veel grotere inbreng van de particuliere sector in R & D of Venture Capital, in projecten die op korte termijn een kleiner, maar op langere termijn een groter rendement waarborgen.

De heer P. Van Grembergen : Dit heeft ook te maken met de **intrestvoeten**.

Minister-president L. Van den Brande : Dat is juist. Een deel van het probleem is inderdaad de grote schuld van de federale regering. Het is ook een feit dat de voorkeur wordt gegeven aan het korte, het zekere en het minst risicovolle, vandaar ook het succes van de overheidsaandelen.

De heer A. Denys : Hierin kan op korte termijn verandering worden gebracht. Ik denk ter zake aan de wet Cooreman-De Clercq. Door één fiscale maatregel kon de geldstroom volledig naar aandelen worden gedraineerd. Dit was weliswaar een dure operatie. Mijn pleidooi voor fiscale maatregelen was niet zo ruim ; ik pleitte ervoor de maatregel te beperken tot nieuwe aandelen, bijvoorbeeld met betrekking tot **risicodragend kapitaal**.

Minister-president L. Van Den Brande : Mijnheer de voorzitter, gelet op de afkeer voor risico van de particuliere beleggers in Vlaanderen, ware het inderdaad gemakkelijker plots met een voorstel voor de dag te komen.

Van den Brande

Er kan toch niet worden beweerd dat ik over deze verankeringsidee bij herhaling geen toelichting heb gegeven, dat mijn beleidsbrief Economie in de commissie niet vaak werd besproken. Ik kan het niet verhelpen dat sommigen hierop niet zijn ingegaan, maar de heer Denys kan zeker niet beweren dat ik plots, op een mooie morgen, bijvoorbeeld via een interview mijn ideeën heb bekendgemaakt. Er is een duidelijke continuïteit in de opvattingen en ook in de informatie.

De reden van deze toestand heeft niets te maken met politisering of wat dan ook.

De kern van mijn benadering is dat wanneer wij bijvoorbeeld bij KS tot een sterke raad van bestuur willen komen, er voldoende autonomie moet zijn. Wij zijn inderdaad geen ondernemers. Ik meen dat beleidsmatig de doelstellingen moeten worden aangeven binnen **dewelke** moet worden gehandeld. Wij moeten uiteraard niet instaan voor het dagelijks beheer.

Gegeven al deze elementen, moeten wij absoluut een gezamenlijke participatie in toekomstgerichte activiteiten met een hoog rendement op lange termijn uitwerken.

Wanneer men de jaarverslagen bekijkt, is het opvallend dat de **rendabiliteitscijfers** van de GIMV bewijzen dat deze strategie wordt beloond. De GIMV vervult wel degelijk een belangrijke rol in de Vlaamse economie.

Ik meen echter dat wij van een bepaalde dualiteit moet afkomen. Mijnheer Denys, in een bepaalde krant heeft u mij bepaalde zaken toegedicht. Ik denk toch dat wij van elkaar weten dat de zaken veel genuanceerder zijn. Het heeft dus niets te maken met verstaatsing, maar alles met het stimuleren van een grotere bereidheid tot het nemen van risico en een lange-termijnstrategie, samen met de particuliere sector.

Hoe komt het dat de goed presterende economieën in de wereld precies steunen op een samenwerking tussen

de particuliere bedrijven en een terughoudende overheid. Als er dan sprake is over een bedrag van 12 of 14 miljard frank, weet u dat een dergelijk bedrag te verwaarlozen is in vergelijking met de portefeuilles van bepaalde holdings in dit land.

Mijnheer Denys, ik probeer uw redenering te volgen, maar ik begrijp niet goed dat u hier spreekt over een ontzaglijke verstaatsing, daar waar het gaat om 15 miljard frank middelen. U maakt geen enkele kanttekening. Maar een holding is een holding ! U bent er wel voor beducht het hele mechanisme mee te helpen **detecteren** in particuliere holdings die ons, precies door hun verstrengeling, in grote moeilijkheden kunnen brengen.

Ik wens ervoor te waarschuwen dat aldus bepaalde overheidsmonopolies eigenlijk door particuliere monopolies zouden worden opgevolgd.

Ik pleit ervoor dat dit debat wordt gevoerd over alle fracties heen. In Vlaanderen-Europa 2002 gaan we uit van de fiscale mogelijkheden in Vlaanderen en deze zijn marginaal. Ik wijs deze gedachte niet af maar zeg alleen dat wij marginaal en theoretisch pas vanaf 1 januari 1994 kunnen inwerken op de fiscaliteit. Ik spreek niet voor de federale overheid, maar pleit ervoor om samen te zoeken naar adequate formules. Dit is een open project waarin wordt aangeboden om over een aantal materies te discussiëren.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, wij zijn onmiddellijk bereid te spreken over het demonopoliseren van een aantal nutsvoorzieningen zoals Electrabel en Aquafin. Wij zijn vragende partij om in al deze sectoren de vrije concurrentie maximaal te laten spelen.

Minister-president L. Van den Brande : Mijn basisdoelstellingen zijn : kwaliteit van het produkt, verzekering, wijze en kwaliteit van wat wordt gedistribueerd en laagst mogelijke prijs voor de consument. Ik zoek echter naar coherentie in een aantal van uw verwijzen. Enerzijds spreekt u over een gigantische verstaatsing –

het gaat hier evenwel over 15 miljard frank – anderzijds laat u wat we hebben gedaan in de decretale benadering in Gimvindus en het scheepsbouwbeleid volledig in het midden. Een aantal leden uit uw fractie hebben kritiek geuit op het feit dat wij niet zijn tussengekomen in de zaak Louis De Poortere.

De heer A. Denys : Dat is niet waar !

Minister-president L. Van den Brande : Een van uw fractieleden heeft me gevraagd waarom ik niet ben tussengekomen.

Mijnheer Denys, ik wil hierover niet discussiëren. Laten we zoeken naar coherentie.

Tussen haakjes, in verband met verankering hebt u niets gezegd over de signalen die ik heb uitgezonden in verband met de verankering van de VTM in de belangrijke economisch-culturele sector.

Ik ben ervan overtuigd dat niet zozeer het onderscheid tussen privé- of publiek kapitaal relevant is voor het dynamisme van een economie maar wel de risico-bereidheid van de investeerders, de inspanningen inzake onderzoek en ontwikkeling en de mate van concurrentie tussen ondernemingen.

De OESO heeft onlangs gewezen op het oorzakelijk verband tussen de economische groei van een land en de inspanningen inzake onderzoek en ontwikkeling. Het blijkt dat 90 procent van de O&O gebeurt in de hoofdkwartieren van de grote ondernemingen. Deze dimensie wordt dikwijls uit het oog verloren. Het is dus verstandig om O&O-intensieve Vlaamse bedrijven te stimuleren. U legt natuurlijk de resoluties en aanbevelingen neer die u in autonomie wenst, maar ik doe een oproep aan alle fracties van dit parlement om goed na te denken over de aangewezen instrumenten om de doelstelling te bereiken. Ik heb het gevoel dat onze meningen over de doelstelling niet zozeer van elkaar verschillen. Ik verwijs hiervoor onder meer naar de heer De Grauwe en naar de interpellatie over verankering en privatisatie.

Van den Brande

ring van de heer Govaerts aan minister Wathelet.

Welnu, ik zoek coherentie in de liberale opinie. U zegt dat mijn christen-democratische collega's niet allemaal even eensgezind zijn op dat punt. Naar mijn mening is het een element van vrijheid om binnen een fractie zijn eigen opvattingen te hebben. Collega Candries, voor sommige zaken hoeft niet alles per partij te gaan. Binnen elke partij of fractie bestaan er bewegingen die niet helemaal samenvallen. Naar mijn mening moeten we er dan ook goed over nadenken hoe we dit alles optimaal kunnen organiseren.

In dit geval blijf ik ervan overtuigd dat de oprichting van een structuur in samenwerking met de GIMV, met Vlaamse institutionele beleggers en met particuliere beleggers een goed instrument kan zijn om deze doelstellingen te verwezenlijken. U kan dit een obsessie noemen. De idee die erachter schuilt is dat een plus een niet twee maar drie is. Collega Barbé, ik wil dus enkel aangeven dat we een instrument moeten uitbouwen om de beperkte overheidsmiddelen samen te voegen met de middelen van een aantal personen die in een samenleving risico's willen nemen en die niet bij de pakken willen blijven zitten.

Dat is de kernidee die ik vooropstel. Als er betere formules zijn, ben ik onmiddellijk bereid om ze te onderzoeken. Ik wil mij zeker niet het monopolie voorbehouden om te beslissen welke idee we gaan uitwerken. Laten we echter niet te snel deze idee opgeven. Dat zou een vergissing zijn.

De heer H. Candries : Mijnheer de minister-president, deze voormiddag hebben wij in de commissie voor Bedrijfsleven moeten vaststellen hoe gebrekkig de KS en een aantal instrumenten ter ondersteuning van het economisch beleid in Limburg werken. Ik denk dat we inderdaad nood hebben aan iets in deze zin.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, gelet op het gevorderde uur wil ik stilaan afronden. Ik zou echter toch nog willen zeggen dat niet alles wat we lezen,

aangeeft wat de opvattingen van de mensen zijn. In de politiek is dit vaak sneller het geval dan in het ondernemingsleven. Ik zal daar niet meer over zeggen. Ik kan u echter wel mededelen dat heel veel Vlaamse ondernemers en heel veel kringen in Vlaanderen, niet enkel omwille van de snelle winst, de theorie onderschrijven die zegt dat een goed produkt en een goede technologie automatisch kapitaal aanzuigen. Helaas is dat niet langer het geval. Dat is echter een argument dat men voortdurend aandraagt. Men gelooft dat men het kapitaal met karrevrachten zal aanvoeren als er iets goeds wordt ontworpen of geproduceerd. In de huidige economische situatie ligt het echter niet meer zo eenvoudig. Daarom zeggen wij dat wij als overheid, weliswaar terughoudend, enkele doelstellingen voorop moeten stellen en onderzoeken hoe we uiteindelijk een samenwerking tot stand kunnen brengen. Ik ben van mening dat het beleid van de GIMV door de overheid kritisch moet worden bekeken en op zijn waarde moet worden geschat. De volgende dagen en weken zullen we hierover een debat voeren. Ik heb een **Mission Statement** gevraagd die jammer genoeg nog niet is binnengekomen. Daarna kunnen we parlementair aanvoelen wat er daaromtrent leeft in de commissie. Vervolgens zal ik als betrokken minister besluiten trekken en doelstellingen naar voren brengen. Als de doelstellingen zijn geformuleerd, zullen we de instellingen die we daarvoor verantwoordelijk maken autonomie geven. Dat is het juiste proces. Het was precies in het raam van de werkgelegenheidsconferentie dat we de GIMV hebben gevraagd na te gaan welke voorstellen zij kunnen formuleren om een bijdrage te leveren. Mede om dit investeringsprogramma te financieren en teneinde te kunnen voorzien in de eigen kapitaalbehoefte zal de GIMV systematisch moeten nagaan of zij niet sneller kan overgaan tot de verkoop van de aangehouden participaties.

Onder meer de rotatiesnelheid speelt daarin een rol.

In het interview in De Standaard heb

ik gezegd dat een aantal ondernemers in Vlaanderen bereid zouden moeten zijn bestuursmandaten op te nemen als ambassadeurs van onze economie.

Uit het antwoord van minister Wathelet blijkt duidelijk dat de federale overheid weet dat de FIV-middelen tot de gewesten behoren. Vooraleer de overdracht van middelen en bevoegdheid tot stand kwam, was het FIV-mechanisme een mechanisme van trekkingsrechten.

Het heeft de afgelopen jaren altijd in de balansen van de GIMV gestaan.

De facto en de jure zijn deze middelen reeds helemaal opgenomen door de SRIW langs Waalse kant. Er moet duidelijkheid komen. Ik vind het goed dat minister Wathelet het ter sprake zal brengen op het Overlegcomité.

Ik ben bereid over deze materie van gedachten te wisselen. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de minister-president, minister Wathelet heeft duidelijk gesteld dat hij nu niet kan zeggen wat eigenlijk de bestemming is. Hij neemt zich voor de dossiers waarover betwisting zou kunnen rijzen op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen.

Ik vraag u uitdrukkelijk zelf een initiatief te nemen om het op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen, alvorens u een definitieve beslissing neemt in het DAF-dossier, om een onnodig communautair incident te vermijden.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Barbé, ik begrijp uw redenering niet om dit als een communautair incident te beschouwen. Als er geen overeenstemming is in het Overlegcomité, dan zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen. Het gaat hier over een ondersteunde beslissing op basis van de **Vesoc-richtlijn**. Wij zullen, gelet op de **giganti-**

Van den Brande

sche werkloosheid, de komende weken hard moeten zoeken om jobs te vinden. Er werden inspanningen geleverd om niet 1.200 maar, onder meer met de toeleveringsbedrijven, 3.000 tot 4.000 arbeidsplaatsen te behouden. De Vlaamse regering heeft een beslissing genomen en deze zal ook worden uitgevoerd.

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet

uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan

het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 13.40 uur.

BIJLAGEN

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken.

Vergadering van 16 februari 1993

Vaste verslaggever : de heer J. Van Hauthem, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over de toekomstige oprichting van de provincie Vlaams-Brabant, de overgangssituatie en de voorbereiding.

1. Uiteenzetting door de vraagsteller en opmerking van een lid.

Het Sint-Michielsakkoord voorziet in de oprichting van een provincie Vlaams-Brabant en in de splitsing van de huidige unitaire provincie Brabant.

Dit houdt voor de Vlaamse Gemeenschap een aantal gevolgen in, onder meer in verband met het toezicht van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden dat uitgebreid wordt van de provincies Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen met de toekomstige provincie Vlaams-Brabant. Ook een hele nieuwe infrastructuur en een onderhandeling over de boedelscheiding moeten tot stand komen.

Het komt erop aan dat niet alleen de federale overheid zich met deze zaak bezighoudt, voor wat het principiële gegeven van de splitsing betreft, maar voornamelijk ook dat de Vlaamse Gemeenschap en vooral de Vlaams-Brabanders op een degelijke wijze zouden voorbereid zijn op deze autonome provincie Vlaams-Brabant.

De vraag stelt zich dan ook of de minister reeds nu het initiatief kan nemen om een werkgroep op te richten die de overgang van een unitaire provincie Brabant naar een provincie Vlaams-Brabant zou begeleiden, bestuderen en de nodige maatregelen zou treffen om de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant degelijk voor te bereiden. Deze vraag is des te prangender, omdat de huidige unitaire provincie Brabant met haar zeskoppige bestendige deputatie enerzijds blijkbaar onmachtig is om deze oprichting en overgang van unitair naar Vlaams degelijk te begeleiden en anderzijds blijkbaar ook niet de wil heeft om dit te doen.

De heer Cardoen merkt op dat de splitsing van de provincie Brabant ook gevolgen heeft voor de bevolking en de personeelsleden. De heer Cardoen bepleit een decentralisatiebeleid. Een decentralisatiebeleid kan tot een betere dienstverlening aan de Vlaams-Brabantse bevolking leiden.

2. Antwoord van de heer T. Kelchtermans, Vlaams minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

Krachtens het Sint-Michielsakkoord wordt de huidige provincie Brabant gesplitst met ingang van 1 januari 1995. Daarmee wordt, wat Binnenlandse Aangelegenheden betreft, een belangrijke verwezenlijking inzake de staatsvorming doorgevoerd. Ik herinner er overigens aan dat de splitsing van de provincie Brabant uitdrukkelijk in het tienpuntenprogramma van de Vlaamse regering is opgenomen en dat ik dit eveneens in mijn beleidsprogramma "Vlaanderen in Beweging" heb ingeschreven. De Vlaamse regering moet haar bevoegdheden inderdaad kunnen uitoefenen over het hele Vlaamse grondgebied.

Ik ben het met de vraagsteller eens dat de oprichting van de provincie Vlaams-Brabant degelijk moet worden voorbereid. De splitsing heeft inderdaad belangrijke gevolgen op juridisch en organisatorisch vlak. Ik denk daarbij onder meer aan :

- personeelsoverdracht ;
- huisvesting en bereikbaarheid van de diensten ;
- verdeling van het patrimonium ;
- verdeling van de schulden ;
- integratie van Vlaams-Brabant in het Vlaams provinciefonds.

Ik neem mij voor om, onmiddellijk na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord, contact op te nemen met mijn federale collega Tobby, ten einde de splitsing in overleg voor te bereiden.

Tevens zal ik binnen mijn administratie en in samenwerking met de provinciale diensten de oprichting van de nieuwe provincie zo goed mogelijk begeleiden.

Vanuit het democratisch principe acht ik het evenwel aangewezen zulks pas te doen nadat het parlement zijn goedkeuring aan de splitsing heeft gegeven.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid

Vergadering van woensdag 17 februari 1993

Vaste verslaggever : de heer P. Deprez, secretaris van de commissie

Vraag om uitleg van de heer G. Vermassen tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, inzake de VDAB-inspanningen in Limburg.

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

Via de pers verneem ik dat van alle werkaanbiedingen die de VDAB in 1992 heeft ontvangen er 3.500 onvoldaan zijn gebleven.

In het licht van de economische situatie in de provincie Limburg lijkt mij dat op zijn zachtst uitgedrukt zeer ongelukkig.

De werkloosheidscijfers in Limburg zijn immers nog steeds de hoogste in gans Vlaanderen, tevens werd de optie zoals vervat in het Toekomstcontract die inhoudt dat op 10 jaar tijd het werkloosheidssurplus t.o.v. de rest van Vlaanderen moet worden weggewerkt nog lang niet gehaald. Dit surplus bedroeg eind 1992 nog altijd 11.306 werklozen.

Aan de VDAB werden de laatste jaren behoorlijk wat overheidsmiddelen ter beschikking gesteld teneinde in Limburg het hoofd te kunnen bieden aan de toch bijzondere situatie. Zo werd een ambitieus opleidingsprogramma ontwikkeld dat er mede moet voor zorgen dat snel en accuraat op de vragen van de arbeidsmarkt kan worden ingespeeld.

Gelet op deze aanzienlijke inspanningen van de overheid enerzijds en de hoge werkloosheidscijfers anderzijds lijkt het op het eerste zicht contradictorisch dat 3.500 arbeidsplaatsen door de VDAB niet kunnen worden ingevuld.

Graag had ik een antwoord gekregen op de volgende vragen :

1. Welke zijn de precieze redenen waarom 3.500 arbeidsplaatsen door de VDAB niet kunnen worden ingevuld ?
2. Welke zijn de inspanningen zowel inhoudelijk als budgettair die sedert het tot stand komen van het Toekomstcontract door de VDAB in Limburg zijn gebeurd ?

2. Antwoord van mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

2.1. Niet-opvulling van arbeidsplaatsen door VDAB

In 1992 werden er 13.903 werkaanbiedingen afgehandeld in Limburg (waarvan 12.346 in het normaal economisch circuit en 1.557 in een tewerkstellingsmaatregel) .

Hiervan werden er 9.765 voldaan door de VDAB (8.512 in normaal economisch circuit).

De overige 4.138 jobs werden geannuleerd door de VDAB om volgende redenen :

— voldaan op een andere manier :	1.927
— niet voldaan :	2.211
— omwille van :	
— onbekende redenen :	883
— geen geschikte kandidaten :	631
— economische redenen :	221
— andere redenen :	476

Er werden dus slechts 2.211 (16 %) jobs geannuleerd zonder dat er iemand geplaatst werd.

In 1991 werden er 14.611 werkaanbiedingen ontvangen door de VDAB in Limburg (13.036 in normaal economisch circuit).

Einde 1992 stonden er nog 1.846 open (1.591 in normaal economisch circuit).

2.2. VDAB en Toekomstcontract Limburg

2.2.1. Bijzondere inspanningen door de bemiddeling

2.2.1.1. Bemiddelingspersoneel :

- een nieuw agentschap werd opgericht in Heusden-Zolder

- PK Lanaken : twee Euroconsulenten werden aangenomen voor de Europese samenwerking
- collectieve info's ter preventie van de langdurige werkloosheid (vijf voor twaalf actie) in PK Hasselt
- drie bemiddelaars werden aangesteld om bij de sluiting van KS te begeleiden
- drie bijkomende bemiddelaars (in het totaal zes) werden aangesteld om te helpen in de beroepsopleiding bij de begeleiding van werkzoekenden
- speciale acties werden opgezet om werkzoekenden te werk te stellen in de fruitpluk

2.2.2. Samenwerking met derden :

- BLM :
- samenwerking in moeilijke stempelplaatsen om werkzoekenden uit speciale doelgroepen (migranten) te begeleiden. Hiervoor werden vanaf 01.12.1992 twee migrantenbemiddelaars aangenomen
- gezamenlijk opzetten van vacaturebank
- IGL :
- gezamenlijke opleiding en bemiddeling voor gehandicapten

2.2.3. Op het vlak van infrastructuur :

- PK Lanaken : nieuw gebouw
- PK Maaseik : uitbreiding bestaand gebouw
- nieuwe gebouwen zijn voorzien in de volgende jaren : PK Sint-Truiden, Herk-de-Stad, Maasmechelen, Beringen, Houthalen, Tessenderlo, Genk
- PK Neerpelt : verfraaiingswerken en uitbreiding
- STD Hasselt : verfraaiingswerken

2.3. Bijzondere inspanningen geleverd op het vlak van de beroepsopleiding

2.3.1. Actieplan beroepsopleiding 1986-1990

Op vraag van de Gemeenschapsminister einde 1986 werd door het beheerscomité van de VDAB op 31.01.1987 een uitbreidingsplan besproken met betrekking tot de opleidingscapaciteit beroepsopleiding in Limburg naar aanleiding van de mijnsluitingsoperatie. Volgende resultaten werden hierbij bereikt :

2.3.1.1. Oprichting van nieuwe centra

- TIKB Eisen : opleidingen bouw, centrale verwarming en **metaal** vanaf 30.06.1988, later gevolgd door de opleiding torenkraanbestuurder
- TIKB Genk : opleidingen metaal (bijkomende instructeur)
- Leopoldsburg : na renovatiewerken startte begin 1988 het centrum vervoer, waarbij de KS vrachtwagens ter beschikking stelde

2.3.1.2. Optimalisatie en uitbreiding van bestaande centra

- Hasselt Visserstraat : bijkomende uitrusting en instructeurs voor de afdelingen automatisatie en elektriciteit
- Hasselt : ontdubbeling van de bediendenopleidingen (burotica) vanaf 01.08.1988
- vervoer naar opleidingscentra : collectief vervoer van cursisten naar de opleidingscentra in aangrenzende **STD's**, verzorgd door de KS
- schakelprojecten : bijkomend project voor de opvang van migranten-mijnwerkers in Houthalen
- administratieve cel : KS stelde een PC ter beschikking voor de opvolging van de kandidaturen beroepsopleiding van ex-mijnwerkers

— collectieve opleidingen : via samenwerking met de personeelsdienst van KS werden diverse opleidingen in bedrijven verzorgd

— tertiaire sector : uitbreiding met modules talen (Maaseik en Leopoldsburg in juli 1987), kantoorautomatisatie (Hasselt bureauticacentrum) , toeristisch assistent (nieuw), expeditiebediende (nieuw), technisch commercieel afgevaardigde (nieuw) en beheer KMO (uitbreiding)

Deze initiatieven resulteerden in een gevoelige stijging van het aantal opleidingsuren tussen 1986 en 1990 (stijging met 66,6 % zie tabel in bijlage).

2.3.2. Actieplan beroepsopleiding 1991-1996

Rekening houdend met de vervroegde sluiting van de KS-zetels in het Westen en de aanhoudende problematiek van de langdurige werkloosheid werden door de VDAB-diensten Hasselt en Tongeren in januari 1990 bijkomende voorstellen geformuleerd inzake beroepsopleiding. Teneinde tot een coherent beroepsopleidingsaanbod te komen ter ondersteuning van de industriële ontwikkeling in de provincie Limburg in alle sectoren, werd uit het actieplan beroepsopleiding 1991-1996 een prioriteitenplan gelicht. Volgende uitgangspunten speelden hierin mee :

— arbeidsmarktreserve : in Limburg bestaat die vooral uit laaggeschoolde langdurig werklozen en vrouwen

— structurering van het VDAB-aanbod : decentralisatie van basisopleidingen en opleidingen voor laaggeschoolden en centralisatie van gespecialiseerde en voortgezette opleidingen in Hasselt voor de secundaire sector en in Genk voor de tertiaire sector

— arbeidsmarkt : vertrekkend vanuit de vraag op de arbeidsmarkt werd de nadruk gelegd op de tertiaire sector (talencentrum, bureautica, nieuwe media), diensten (horeca, onderhoud), nieuwe technologieën voor vrouwen (grafische, telematica, CAD-confectie, presentatietechnieken in kantoor)

— drempelverlagende activiteiten : basisopleiding voor langdurig werklozen via centra voor laaggeschoolden

— gewijzigd kandidaturenbestand : sinds december 1989 daalde het kandidatenbestand met een derde, waarbij de daling het sterkst waar te nemen was in de secundaire sector, als gevolg van de bijna voltooide mijnwerkersoperatie ; een actieve recruiterings- en promotieactie naar werkzoekenden en werknemers drong zich op.

2.3.3. Overeenkomst SIM-VDAB

Op 10.01.1991 werd in het kader van het Toekomstcontract een protocol ondertekend tussen de VDAB en de SIM, waarbij partijen zich ertoe verbinden intensief en constructief samen te werken teneinde de doelstellingen inzake beroepsopleiding en vorming te bereiken. De overeenkomst actieplan beroepsopleiding 1991-1996 kadert hierin. Dit actieplan hield naast een kwantitatieve uitbreiding tevens een optimalisatie van het bestaande aanbod in. In de oorspronkelijke overeenkomst werd bepaald dat de SIM de personeels- en werkingskosten en een gedeelte van het patrimonium ten laste zou nemen (totaal 436 miljoen frank).

Na een evaluatie van de werking van het actieplan en met het oog op een vernieuwd concept van de bouwprojecten Genk en West-Limburg werden nieuwe onderhandelingen tussen de SIM en de VDAB gevoerd. In het nieuwe akkoord neemt de SIM alle patrimoniumgoederen ten laste (totaal 581 miljoen frank). De VDAB staat in voor alle werkings- en personeelskosten (totaal 213 miljoen frank).

2.3.4. Inhoud prioriteitenplan

De initiatieven uit het prioriteitenplan worden hieronder weergegeven per sector :

— autotechniek en transport – West-Limburg : optimalisatie van de secties mecaniciens zwaar vervoer en plaatslager koetswerk, bijkomende module basisopleiding mechanica, herstructurering van de bestaande secties automecaniciens naar 3 submodules “vooropleiding autotechniek”, “autotechniek” en “specialisatietechnieken” ; uitbouw van sectie zwaar vervoer in samenwerking met het Sociaal Fonds voor Zwaar Vervoer, oprichting van sectie heftruckbestuurder

— metaal, elektriciteit, procestechnologie in Hasselt, Peer, Eisden en Genk : optimalisatie van opleidingen metaal en nieuwe initiatieven middels nieuwe secties onderhoudsmecaniciens, gereedschapmaker, specialisatie lasafdeling ; uitbreiding opleidingsmodules elektriciteit, meet- en regeltechniek

— confectie : ontdebelling van de sectie in Hasselt en start van sectie “basistechnieken confectie” te Peer ; toevoeging module lederstikken en uitbouw CAD-CAM te Hasselt ; samenwerking met IVOC in het kader van de opleiding van risicogroepen

- horeca : samenwerking met het Waarborg en Sociaal Fonds Horeca en het Vormingscentrum voor zelfstandigen voor de opleidingen zaal- en keukenpersoneel ; tewerkstellingsmodule assistent horecabedrijven te Lommel en Genk ; een permanente horeca-opleiding voor werkzoekenden wordt georganiseerd in het opleidingscentrum te Hasselt-Boomkensstraat
- bouw : uitbreiding en herstructurering van het opleidingsaanbod door decentralisatie van de basisopleidingen en opleidingen metselaars, concentratie van gespecialiseerde opleidingen in Hasselt ; binnen STD-Hasselt voorziet men concreet volgende nieuwe opleidingen : stukadoor, wegebouw, schilder-behanger, dakdekker, vervolmakingsmodule, binnenhuisdecoratie
- hout : uitbreiding van de opleidingsruimte met het oog op de verdere uitbouw van de bedrijfsvaksschool te Tongeren (opleiding risicogroepen) ; bijkomende modules daktimmer, verwerken van plaatsingsmateriaal, stofferen van meubels
- schakelopleidingen : omvorming van de schakelopleidingen tot enerzijds tewerkstellingsmodules en anderzijds integratie in het vooropleidingssysteem van de beroepsopleiding met volgend aanbod : basistechnieken metaal (Hasselt, Peer, Genk, Leopoldsburg), bouw (Hasselt, Eisden), confectie (Hasselt, Peer), hout (Houthalen, Tongeren), drukken (Hasselt) ; tewerkstellingsmodules professionele schoonmaaktechnieken (Hasselt, Peer, Beringen, Sint-Truiden, Tongeren, Genk), assistent horecabedrijven (Lommel, Genk, Sint-Truiden), onderhoudsarbeider (Genk, Eisden, Houthalen, Beringen), groenwerkmilieuarbeider (Beringen), winkelverkoop elektro (Hasselt) ; taallessen voor Nederlands onkundigen (Genk, Beringen, Eisden) ; daarnaast werden in deze reorganisatie de samenwerkingsprojecten met derden, die een vernieuwende aanpak in de opleiding voor laaggeschoolden aanbieden, betrokken
- tertiaire sector : oprichting van een interregionaal opleidingscentrum ten behoeve van de tertiaire sector met een totaalconcept van opleiding, tewerkstelling en begeleiding van werkzoekenden in één vestiging ; als lokatie werd geopteerd voor Genk (Europalaan) ; de bestaande opleiding tot polyvalent bediende kan geoptimaliseerd worden en nieuwe dimensies worden toegevoegd aan het opleidingsaanbod : nieuwe media, talen, open learning, bedrijfsbeheer.

In de tertiaire sector in Limburg voorziet men volgende initiatieven :

- preformatie, training en begeleiding van werkgedrag en solliciteren (Hasselt, Genk, Tongeren, Peer)
- opdrijven van PC-ervaring en kennis van kantoorautomatisering, actualisering van de simulatie-opleidingen (Hasselt, Genk, Tongeren, Peer)
- uitbouw van taalopleidingen : computerondersteunend talenonderricht (Peer, Genk, Tongeren), talencentrum (Genk), oprichting van conversatieclubs (Tongeren)
- integratie van **burotica/informaticacentrum** met preformatiecurssussen burotica/informatica voor lagergeschoolden, vervolmakingscurssussen voor informatici, individualisering van de informatica-opleiding
- informaticatoepassingen in de grafische sector : **electronic publishing** (DTP-toepassingen) , initiatie druktechnieken , presentatietechnieken in kantooromgeving
- telematicatoepassingen : opleiding tot telematica-adviseur (in samenwerking met extern adviesbureau)
- bedrijfsbeheer : algemeen ondernemingsbeleid, marketing en verkoop, financieel beheer en fiscaliteit, exporttechnieken
- uitvoeringsbedienden : onthaalbediende in de toeristische sector

De realisatie van het prioriteitenplan veronderstelt bijkomend instructie-, administratief en uitvoerend personeel, ten belope van 55 tot 60 eenheden, zonder het personeel dat ingezet wordt door externe organisaties in het kader van samenwerkingsverbanden.

Wat betreft de budgettaire weerslag van de VDAB-inspanningen in Limburg geleverd in het kader van het Toekomstcontract legt het HIVA momenteel de laatste hand aan een onderzoek naar de additionele financiering in het kader van een evaluatie van het Geïntegreerd Actieprogramma Limburg in opdracht van de Europese Commissie. Zodra de resultaten van deze evaluatie bekend zijn, zullen deze medegedeeld worden.

3. Repliek

De vraagsteller dankt de minister voor het omstandige en volledige antwoord en drukt hierover zijn voldoening uit. Gaarne ontving hij de evaluatieresultaten van het HIVA inzake het onderzoek naar de additionele financiering in het kader van een evaluatie van het Geïntegreerd Actieprogramma Limburg in opdracht van de Europese Commissie.

BIJLAGE

OPLEIDINGSUREN IN LIMBURG

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992 *
Hasselt	790.827	942.295	1.336.643	1.352.266	1.290.247	1.364.650	1.280.787
Tongeren	131.181	154.651	214.431	228.003	245.800	246.424	251.244
Totaal Limburg	922.008	1.096.946	1.551.074	1.580.269	1.536.047	1.611.074	1.532.031

* schatting voor de uren van 1992